

**Szerkesztőség kiadó-
hivatala és nyomda**
Köszvény, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10
Telefon: 700
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
38. N. Sz. — — — 228
Egy szám ára pályaudva-
ra és vidéken is lej 5
Bekerestben — — — 5

UJ KELET

1936 POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAN
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lej feljebb
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — 40—
Egyszám ára — — 2—

1936 május 24 Hétfő

I. Diszkrét 2. II.

IX. évfolyam * 109 szám

5686. Szívan 11

A szociális blöff

Az imperialista égzengés után, mely — ugy-
látszik sok hűhó volt csak semmiért, — most
újabb meglepetést táal fel a temperamentumos
duce a világnak. Mussolini megosinálta a szo-
ciológia, helyesebben a szocialista mozgalom
fából vaskarikáját: az állami szakszervezetek,
jó, fasiszta módszer alapján. A hajdani szocialista
vezér nem tagadta meg önmagát s miután új
szocialista elméletet nem tudott kreálni, fogta
magát és olyan intézményt csinált, mely való-
ságos paródiaja a szocializmusnak és egyben
annak bizonyossága, hogy mindig baj lesz belőle,
ha egy szocialista vezér a romantika commis-
voyageur-jáé alakul át.

Mindazáltal tartozunk a tárgyilagosságnak
annyival, hogy megállapítsuk: a Mussolini-féle
fából vaskarika sem egészen öletetlen és főleg
nem egészen antiszocialis intézmény, mert hi-
szén a szocializmus végző céj-iban tényleg
szállhatóságokat akarja meghódítani s mint az
államhatalom birtokosa akarja irányítani a ter-
melést, a munkát, az elosztást. Még nem is-
merjük a Mussolini féle állami szakszervezeti
törvény részleteit, de bizonyos, hogy a duce
nem a munkásság befolyását akarja általa biz-
tosítani a termelés processzusába.

Az az állam, melynek pillérei a kapitalista
termelési rendre vannak építve, nem lehet fel-
tétlen protektora a dolgozóknak, legfeljebb
olyan kiegyenlítő szerv féle, mely éppen a za-
varian funkcionálás érdekében igyekszik a túl-
heves surlódásokat enyhíteni. Az állami szaksz-
szervezet komoly formában egyet jelentene az-
zal, hogy az állam hivatalosan elismeri a hi-
zskmánányolókra és kizsákmányolókra való ta-
gozódást, elismeri azt az osztályharcot, mely
ellen minden hatalmi és morális fegyverzetével
küzd. Ezt pedig lehetetlen feltételezni egy
Mussoliniról, aki uralmát kimondottan azoknak
az iparlovagoknak köszönheti, akiknek érdek-
ben állott a vajdó Itália szociális problémáit
hatalmi szóval és brutális puccsal likvidálni.

Mussolini állami szakszervezetét, — melyet
ket igazi olaszos élennel ajánl fel követendő
például a világ többi népeinek, — nagyon is
a szociális blöff bályegét viselik magukon. Ezek a
szakszervezetek a nonsens valószertisítése mint-
egy, mely kifelé tényleg tetszetős, befelé azon-
ban üres és semmitmondó, mert de facto nem
javítani, cupán rarkotizálni akar. Az a szak-
szervezet, melyet nem maga a munkásság irá-
nyít, — a maga érdekeinek irányában, — le-
het imponálás kerete a munkásság és a dolgo-
zók kifelé való reprezentálásának, — de nem
tartalmaz hatalmi lehetőséget, nem testesíti meg
a munka jogát és erejét, mert hiszen nem sa-
ját érdekeivel, hanem az államhatalommal szem-
ben van elkötelezve.

Mindennek megállapítása tisztára az objek-
tivitás kedvéért fontos nekünk, azért, hogy ez-
zel is illusztráljuk: a reakció, főleg pedig a fa-
sista reakció milyen verejtékező blöffre képes
annak bizonyítására, hogy alapjában véve nem
is reakció, sőt ellenkezőleg: népboldogító ál-
mak megvalósítására hivatott.

Bármennyire hazug és kendőző állatása
és a komoly progresszióknak, sőt a reakciónak
önmagának is: bizonyos, hogy van benne valami
biztató és valami nagyon is korszerű vonás.
Ez pedig az, hogy jelenünk reakciója sem tu-
dott érintetlenül maradni a kor nagy törekvé-
seitől és problémáitól s magának a legszélsőbb
reakciónak, így a fasiszta mozgalomnak és antiszemi-
tazmusnak is szüksége van ma már szociális j-
sávok hangoztatására és intézményeiben a szo-
ciális látszatok megővására.

Mussolini, a volt szocialista vezér — akinek
szellemi hajlékonyságát és lélektani éleslátását
legerősebb ellenfelei sem tagadhatják le — ezt

mindenkéül jobban érzi, sőt tudja. S mint
korának gyermeke, nagyon is érzi azoknak a
problémáknak erjedését, melyek egész európai
világunkat állandó izgalomban tartják. Csak
természetes, hogy ő maga sem vonhatja ki
magát a kor hatása alól, melynek éppen mert
tagadó közé állott — elismeri a létezését és
tagadva is reagál rá.

Ennek a tudatos, vagy talán öntudatlan
érzésnek kifejezője az a szakszervezeti törvény,
melyet most nagy garral jelent be a világnak
Mussolini. Ez a törvény semmiesetre sem az
olasz proletariátus valódi érdekeinek védelmére
készült, de bizonyos, hogy látszata a világ
proletariátusa felé öngigazolás akar lenni, annak
igazolása, hogy korszerű vágyódásokat, korszerű
tömegmozgalmakat ma már a reakció sem

hagyhat figyelmen kívül.

A Mussolini-féle állami szakszervezeti tör-
vény kétségtelenül blöff, szocialis blöff, de
nincs hiján annak a törekvésnek, hogy a tö-
megek lelke mélyén élő nyugtalanságok és elé-
gedetlenségek kellő levezetősatornába kerülj-
nek. Mussolini szakszervezeti törvényével bizo-
nyos mértékig önmagát, azaz jelenét tagadta
meg, mert a mindenható nacionalizmus érvé-
nyével szemben elismerte a szociális igények
kiszáradására törő erők hatalmát, a dolgozók
szempontjait. Am ez csak elvi megnyilvánulás,
a tömegek szájába hintett bódító mákony,
melyet azzal a cézzel dobáltak feléjük, hogy
mialatt elbódultan fetargenek a mámorban, a
reakció feketeinges lovagjai nyugodtan kirabol-
hassák őket.
Salamon László

A francia frank marnai csatája

**Piacra akarják dobni a Banque de France egész devizakészletét a frank feljavi-
tására. Tarthatatlanná lett a Briand-kormány helyzete**

Egymásután törnek ki a bérmozgalmi sztrájkok

(Páris, május 22. Az Új Kelet tudósítójától.) A francia kormány felszólította a Francia
Bankot, bocsássa rendelkezésre a bank összes deviza- és aranykészleteit a frank árfolyamának
javítása végett. A bank kormányzója visszautasította a kormány kívánásának teljesítését,
mert ebben az esetben a forgalomban lévő bankjegyek fedezete elveszne és a frank véglegesen
katasztrófába zuhanna. A miniszterelnök erre kijelentette, ha a bank fentartja álláspontját, úgy
a kormány lemond.

Tegnap minisztertanács volt Doumergue elnökletével. Péret pénzügyminiszter beszámolt
a helyzetről, majd Painlevé ismertette a marokói sikereket.

Politikai körökben máfacsul tartja magát az a hír, hogy a kormányban változások lesz-
nek és nemzeti koncentráció kabinet alakul.

A minisztertanács után Briand újabb tárgyalást folytatott a Francia Bank kormányzójával
és megegyeztek abban, hogy a bank minden eszközzel interveniálni fog a frank esésének meg-
akadályozása végett. A megállapodás következtében a svájci tőzsdén tegnap nagyon estek a
külföldi értékek és a külföldi tőzsdéken a frank jelentékenyen javult.

Ez a javulás azonban csak átmeneti jellegű-
nek tekinthető. A kontremin egyáltalán nem
érzi magát legyőzöttnek, sőt minden eszközzel
vihar akarja szerezni azokat a horribilis össze-
geket, amelyeket a két évvel ezelőtti hadjárat-
ban elvesztett a frankkal szemben. A legújabb
frankesés Peret pénzügyminiszter sikertelen tár-
gyalásaira is vezethető vissza a külföldi kölcsön
ügyében. A nagy angol és amerikai bankházak
vezetői, köztük a Morgan-bankház képviselője
ugyanis kijelentette a pénzügyminiszternek, hogy
újabb kölcsönre csak akkor tarthat Franciaor-
szág igényt, ha az államháztartás helyzetét előbb
teljesen egyensúlyozzák és a bankjegynyomást
végelesen beszüntetik.

gárság bizalma helyre nem áll. A frank ár-
folyama ugyanis — kizárólag a belföldi biza-
lomtól függ, attól, hogy hajlandó lesz-e az ál-
lam által kibocsátott rövidlejáratú kincstári bo-
nokot konvertálni, vagy sem. Ha nem, akkor
elkerülhetetlen az infláció és akkor minden szá-
nálási terv összeomlik, annak ellenére, hogy
Franciaország gazdasági helyzete eléggé jó és
a Banque de Francenak már évek óta nem
volt olyan kedvező mérlege, mint most.

Ennek hatása alatt tegnap egy angol fontért
Párisban még 172 frankot fizettek. A font
bákeárfolyama 25 frank volt s a két árfolyam
közötti különbségből könnyen meg lehet ítélni,
hogy milyen súlyosá vált a francia frank hely-
zete. A pénzügyi kormányzat permanenciában
van, hogy valamilyen módot teremtsen a francia
pénzesség stabilizálásához, de eddig minden
igyekezete sikertelennek mutatkozik.

A kormány többek között devizaközpontot
létesített és erősen megszigorította a kivitel el-
lenőrzését. Ezek az intézkedések aligha alkal-
mazak a közvélemény megnyugtatására, habár
az utcákon órási plakátok figyelmeztetik a kö-
zönséget, hogy most folyik a frank marnai csatája
és minden ok az aggodalomra. Az árák,
különösen az élelmiszereké, azonnal eszkomptál-
ják a frank külföldi jegyzését, a munkásság
körében újabb bérmozgalmak indultak meg. A
politikában pedig lázasan várják a parlament
újabb megnyitását, mert a kamarában izgalmas
valuta-vita várható, de ha a frank árfolyamát
közben nem sikerül komolyan stabilizálni, Peret
pénzügyminiszter, esetleg az egész kormány
még a parlament összehívása előtt beadja le-
mondását.

Az állami bank erőlyes belföldi és külföldi
intervenciója mindaddig nem is birkózhatsz meg
a kontremin offenzívájával, amíg a francia pol-

A kormány megegyezett a Banque de France-szal

Lepzártaekor érkezett jelentés szerint a francia jegybank és a pénzügyminiszter között
hosszu tárgyalások után létrejött a megegyezés. Ennek értelmében egyelőre csak a Morgan-
féle devizákat használják fel az árfolyam megállapítására érdekében. Ha ez a folyamat hosszúra
nyúlna, a Francia Bank aranykészletének egy részét is rendelkezésre bocsátja a kormánynak.
Remélik azonban, hogy erre nem fog sor kerülni. Péret pénzügyminiszter nyilatkozatot adott
„Journal”-nak és kijelentette, hogy a pénzügyi szanálás célja: a frank végérvényes valórizálása.

A Renault-automobilgyár munkásai után a
Farman-utógyár munkásai is sztrájkolnak,
mert nem kapták meg a megkivánt béremelést.
Ma reggel megkezdődött a borbélysegédek rész-
leges sztrájkja, szintén fizetésjavítás miatt. Erős
bérmozgalom indult meg a francia bányáipar-

ban is. A bányák nagyrésze elyben hajlandó
mérsékelt béremelést adni, több bányavállalat
egyelőre ingyen részvényeket osztott ki mun-
kásai között pillanatnyi segély címén.

A jegybankkal való megegyezés előz-
ményeképen péntek este értékeztire tilt össze

Nagy pünkösti
harisnyavásár
SIPOS-nál, Cluj,
Calea Regele Ferdinand No 8.

Briand miniszterelnök, a pénzügyminiszter, a Banque de France igazgatóival és több kiváló szakemberrel. Az értekezlet este tíz óráig tartott, amelynek végzetével a pénzügyminiszter kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy elvi megegyezés jött létre a kormány és a bank között a további teendőkre nézve. Arra a kérdésre, hogy milyen feltételek mellett bízták meg a Lazare bankházat és miért éppen ezt a bankházat, a francia frank árfolyamának megjavításával? A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány csak az irányvonalak megszabása áll módjában, de a részletek keresztülvitelését a nemzeti bankra bízta.

A bányászok után sztrájkra készülnek az angol nyomdászok is

A bányatulajdonosok tíz százalékos bérredukciót akarnak. A kormány nem akadályozza meg, hogy a bányászokat a szovjet segítyezze

(London, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától. A bányatulajdonosok szövetsége eljuttatta a kormányhoz végleges indítványát a szénválság megoldására. A bányatulajdonosok azt a véleményüket fejezik ki, hogy a válságot a hétórás munkaidő és a minimális munkabérek felemelése okozták. A megoldást a nyolcórás munkaidő visszaállításában és a bérek leszállításában kell a bányatulajdonosok véleménye szerint keresni. A bányatulajdonosok meglepésnek tűszázalékos bérleszállításban. Napok óta folynak a tárgyalások a munkások és munkaadók között a nyomdásziparban is a munkások által kért béremelések tárgyában. Mindemideig nem tudtak megállapodásra jutni. Mintán a mai tárgyalások eddig eredménytelenül végződtek, a jövő szerdára halasztották a tárgyalások folytatását és addig az az ideiglenes megállapodás marad érvényben, amelyet az általános sztrájk befejezése alkalmával kötöttek. Ilyen körülmények között nincs kizárva, hogy Londont a bányászsztrájkon kívül, amely még mindig tart, nyomdászsztrájk is fenyegeti. A belügyi államtitkár az alsóházban kijelentette,

A pénzügyminiszter azt is közölte az újságírókkal, hogy délután rövid értekezlet volt Barnauddal, a Londonból visszatért francia pénzügyi szakértővel, akinek a referátumából azt a benyomást szerezte, hogy az angol kormány folytatott adósságrendezési tárgyalások sikerrel bíztatók. Ennek ellenére a pénzügyminiszter nem utasít Londonba.

A frankmentési akciót jó eredménnyel folytatják. A legutóbbi napok legmagasabb árfolyamával szemben a frank 15% -al javult, mert a spekuláció szívesen bevetette a franciák bank költségére olcsón eladható eladási. Késztelen azonban, hogy a kontremin azon less, hogy a ma vásárolt olcsó devizákat jó drágán újból eladhassa. Azt, hogy Franciaország milyen új rendszabályokat akar életbe léptetni a frank érdekében, még nem lehet tudni. A devizaközpont felállítását még nincs véglegesen elhatározva. Egyelőre a pénzügyminiszter a párizsi magybankokkal újabb kölcsöntárgyalásokat kezdett, hogy ezzel a kölcsönrel ellenoffenzívát indíthasson a külföldi kontremin ellen.

hogy nem áll módjában a kivételes felhatalmazásról szóló törvények alapján megakadályozni azt, hogy az orosz szakszervezetek által gyűjtött segélypénzeket oda ne adják a brit bányászoknak. Miután a bányászok gazdasági harcban állottak, azokat az összegeket, amelyeket a multkoriban az általános sztrájk céljaira küldöttek, vissza lehetett tartani, mert az általános felfogás az volt, hogy az akkori segélyek a törvényellenes és az alkotmány ellen irányuló sztrájk támogatására szolgálnak.

A bányamunkások szakszervezete felszólította a vasutasokat, a mozdonyvezetőket, sofföröket és a szállítási munkásokat, hogy a bányamunkások jelenlegi sztrájkját támogassák.

Vidéki amatortörvényképezők
kérjenek arjegyzéket
POLITZER
fotóáruházától Carei-Mare.
Vidéki szétküldés. Alapítatott 1896.

tül folyt megszakítás nélkül, — két veszedelmes lehetőség csiráját hordotta magában. Az egyik az a körülmény volt, amelyet már többször emittettünk és talpudi példákkal illusztráltunk, — hogy a jogszokásokból fejlődött törvények, szinte egészen függetlenek voltak az írott Tánról, a Tóráról. A két törvénygyűjtemény között alig-alig volt kapcsolat és minthogy a jogszokások (a Halácha) a dolog természeténél fogva mindig a praktikus életből fejlődött ki, míg az írott Tan, a Tóra, Mózes ősi törvényeit tartalmazta: nagyon közel állott az a veszedelem, hogy a Halácha, lassan tulszárnyalja jelentőségben és jogérvényességben magát az írott Tant, a Tórárt is. Ez pedig katasztrófális jelentőségű lett volna, mert a zsidó mentalitás ösztönzsráen is érezte azt a végzetes igazságot, hogy a zsidó nép életének egyetlen alapja, lápláló kuforrása a Mózesi Ötkönyv, a Tóra: csak ezzel élhet, vagy egyáltalán megszünt élni.

De egy másik hiányossága is volt a Rabbik addigi törvényalkotó munkásságának. A praktikus élet egyre újabb szabályokat, egyre újabb törvényeket igényel. A Rabbik, a Szanhedrin és a tudós kollégiumok is tudták és érezték ezt. Amde az ő törvényalkotói munkásságuk főképen abban merült ki, hogy a Tórának, a Mózesi törvényeknek logikai egybevetéséből származtattak le újabb törvényeket. Azonban a Mózesi törvények ősi alkotások voltak, amelyek jórésztükben olyan társadalmi vagy nemzeti be rendezésekre vonatkoztak, amelyek az állam pusztulásával megszűntek és így, a praktikus jogszolgáltatás szempontjából sokszor már számításba se jöhettek. Hogy csak egy, de eklatáns példát említsék: a Mózesi törvények tüzetesen intézkednek a papok és levíták köz- és magánkötelességeiről, templomi szolgálatokról stb. stb. De az állam pusztulásával elpusztult a

FÓRUM

Egy magyarpartii képviselőjelölt zsidó politikája

Megemlékeztünk róla, hogy a Magyar Párt nagyváradi képviselőjelöltje, dr. Weisz Sándor több cikkében és beszédeiben élesen támadta a zsidó nemzeti mozgalmat. Alábbi cikket a nagyváradi zsidó mozgalom egyik vezető-egyesisége küldte be az Uj Keletnek, amelyben dr. Weisz Sándor néhány kijelentésével szemben szögeli le az igazságot.

A történelem megismétli önmagát az idők folyamán. A történelem évszázadi periódusokra osztható, s az egyes periódusokon belüli kimutatható törvényszerűséggel támadnak eszmék és mennek végbe események, amelyek szinte kopirozzák egy másik periódus eszméit és eseményeit. A zsidóságot illetőleg sajnos, kevés számú évből állnak a periódusok.

A törvények szerint a legtöbb országban nácson megkülönböztetés zsidó és nemzsidó között. De van törvényen kívül és vannak helyek, ahol és amikor a zsidó maga van törvényen kívül, völgfrel. A történelem gyakran ismétli önmagát s nagy világhatasztrófák után majdnem mindig odavetik a tömegek prédájánál a zsidót. Így rakták rá a sárga foltot, így zárták gettóba, hajszolták szűtt vadként. Fájó sebeket vágott a korbács görnyedt hátakon, de minden hiába, vége hossa nem volt a szenvedésnek.

Jöttek évei a pihenésnek, a megnyugvásnak s már már azt hitték sokan, hogy befejeződött a harc, eljött az asszimiláció holdog éránykora. De egy vérhullám dübörgött végig a földön s a történelem nem tagadta meg magát. Odadobták a de bacle után a jelszót: „mindennek a zsidó az oka“

És mi világgá menydörögjék, hogy mindenki meghallja, mindenki érezze utolsó idegszállág is „zsidók, vigyázzatok, mind ennek az asszimiláció az oka“

A zsidó nemzeti eszme olyan régi, mint maga a zsidóság. A szépsóráti évszázadok alatt a vérző szenvedő, megalkózt zsidóságot sohasem hagyta el egy jobb jövőbe, az igazságba vetett hite. Ezért volt katonája mindig az igazságnak s ezért viaslt emberfeletti kitartással minden martiromságát. A embert meg lehetett ölni, meg lehetett kínozni lehetett megalkózni, de a hite elpusztíthatlan örökkévaló.

A világháboru befejeztével összetültek a világ urai, hogy megcsinálják az új térképet, megalkos-

Templom is, megszűnt a kóhánták és levíták templomi szolgálata: és a rabbik, hiába vontak le, az idevonatkozó Mózesi törvények logika egybevetéséből újabb törvényeket, — a minden napi életben ennek semmi praktikus jelentősége már nem volt. Sőt voltak Mózesi törvények amelyeknek betartása az új életviszonyok között egyenesen lehetetlen volt és így az a veszedelem fenyegetett, hogy a meglévő törvénykomplexum, Tóra és Halácha egyaránt, lassan valam olyan törvényhalmazzá merül, amely a praktikus élettől teljesen távol áll és amelynek megtartása nemcsak, hogy nem szabályozza és nem segít elő a zsidó élet fejlődését, hanem egészen akadályozza és lehetetlenné teszi.

Két nagy feladat várt tehát arra, aki a fenyegető veszélyt el akarta hártani a zsidóság feje felől. Az egyik az, hogy a Mózesi Tant, s Tórárt minden ősi volta és minden változott életviszonyok ellenére is, a legszorosabb, leg nélkülözhetetlenebb kapcsolatba hozza a meglévő zsidó joggal, — másik az, hogy a folyamatos törvényalkotói munkát szerves összefüggésbe hozza a praktikus élet követelményeivel. Két egymást kizáró, egymásnak ellentmondó feladat volt ez és csak a költői zseni végletekei szent egységbe ölelni tudó képessége az, amely hidakat tud látni a legmeredebb ellentétek között is. Mind a két feladat, mintha csak Akiba lelkének teremtdött volna.

Attól az időből kezdve, hogy boldog tanuló éveiben megösmékedett a Könyvek Könyvével Akiba egy pillanattig sem tudott szabadulni a Mózesi ige hatása alól. Az egymásra ösméret elemek, mohó, végzeterejű egygerobbanása volt ez a találkozás: Akiba magára ébredt a biblíában.

(Folytatása következik.)

Akiba

Irta Giszkalay János

Nagyszertien bátor szavak ezek, méltók egy Akiba zsenijéhez és az egész zsidóság, tudósok kollégiumai és a föld népe ellentmondás nélkül hajlott meg az ihletett erő kinyilatkoztatása előtt. Hiszen ők maguk is érezték, hogy így van, hogy valahogyan így kell lennie, az Énekek Éneke az ő szívüket is elvarázsolta, — de nem mertek hinni, nem mertek engedelmessékedni a maguk megérzésének. Nem az Énekek Énekeiben: magukban kételkedtek akkor, amikor ennek a halhatatlan műnek szentsége vagy nem szentsége fölött vitáztak — és a zseni ellentmondást nem tűrő kinyilatkoztatásának kellett jönnie, hogy megértesse velük a maguk megérzéseit. Az Énekek Éneke sorsa ezzel el volt döntve és az istentől ihletett bibliai iratok egyik legcsudálatosabbja meg volt mentve az enyészettől.

De a kodifikálás terén nem juthatott több szerep Akibára, mert az ő idejében már véglegesen le volt zárva a bibliai iratok gyűjteménye: a zsidó kánon meg volt állapítva. Annál súlyosabb feladat várt rá a törvényalkotás terén. Említettük már, hogy a rabbik kodifikáló munkája a kezdetek kezdetén csak arra szorítkozott, hogy a gyakorlatban lévő jogszokásokat és ősi hagyományokat megállapítsák, regisztrálják. Később, különösen Hillel és Sammaj kora óta már a jog fejlesztésére is rátértek és pedig olyan módon, hogy az írott Tan a Tóra bizonyos rendelkezéseinek egybevetéséből, vagy lát-szólagos ellentmondásainak kiegyenlítéséből, szigorúan megállapított logikai módszerrel (a Hillel féle hét következtetési mód), újabb jogszabályokat, törvényeket vontak le. Ez a törvényalkotói munkásság azonban, amely generációkon kereszt-

sák az új országok mennél előrehaladó annál inkább halványos pontok erejecsatorba álltak és kárlehetetlen logikaurait, hogy most minden gyűlöletnek hetőt az adottságok elégedetlenségéből kikizárására. Így szűt amelynek létrejöttéze e részéről már zsidóságot. De egészen kétségbe a zsidóság kisebbségi jogai egyben látják s akik e ték sérelmeiket a n

Az utódállamok rokkal, mindegyikbe szervezkedése és kitalamban, így Romaszervezetek, Erdélyben A cionizmus nem ahanem a bázei progasszimiláció hiábaval szerzett zsidóságnak országai fehérterror, győződésekben és a hatatlan megalakít Megalakította a Szó láttá, hogy magának nem akar elpusztulnak szétmorzsoló pu

Felvetésre kerü délyezte annak idején és miért nem engedés méget. Ennél a állította burkoltan, s zsidóságot. Ezzel a nánk és vissza kell t

A cionista gondot, gerinces zsidó Zs. N. Sz. célja az zsidóság teljes egyen és anyanyelv szabadság és a Palestina-munk val karöltve. A zsi kérdésken tul nem k Tokéletes állampolgár minden kezdeményez engedni. Így engedé Sz. megalakítását abbe faj és nemzetiség közel volt. Ma már megalakuláshoz a Mag

A Zsidó Nemzet a hebraizálást is, de pontot. A zsidóság r indulván a Balfour sem volt a nemzeti urteljesebb propagálá

Az irek hosszú év halálharcot folytattak Anglia ellen. És kivívni, feltámasztott vit. Ma már a kelt ezren beszélnek.

Mennyivel kézenf magához téríteni elő dítani. A Zsidó Nem programjában a teljes tása, ahol más nyelv országban lehetetlen Csak a héber nyelv tautításáról volt szó, meg kell, hogy érdem hajlandó úgy bánni egy quantité négligat niszter ráirt a zsidós most már ezental rou én lévő késtől, a to dóság hajlandónak alasztani kizárólagos

De kibullván a h lentül hullván le a f rált a zsidóság mind sáját külön önrendelk dóságához tartozik e hassa meg tanítási n lója. A köröktatásüg nak, hogy tág tarat végynak, ne pedig b nek egyforma joga v

sák az új országokat, az új országhatárokat. De mennél előrehaladottabbak voltak a tárgyalások, annál inkább halványult az eredeti alapot képező wilsoni pontok ereje. Ekkor a zsidóság nagy férfiai csatasorba álltak és lángoló erejű szónoklataikkal, kárlehetetlen logikájukkal meggyőzték arról a világot, hogy most már megállást kell parancsolni minden gyűlöletnek és meg kell tenni minden lehetőséget az adottságok melletti országhatárok belüli elégedetlenségből kirobbanható katasztrófák teljes kizárására. Így született meg a kisebbségi klauzula, amelynek létrejöttétől némely utódállam vezetőnemzete részéről már sok igaztalan támadás érte a zsidóságot. De egészen tragikus az, hogy azok vonják kétségbe a zsidóságnak népi életéhez való jogát, akik kisebbségi jogaik egyik biztosítását a békeszerződésben látják s akik ennek alapján már többször vittek sérelmeiket a nemzetközi fórum elé.

Az utódállamok végleges megalakulása után nem sokkal, mindegyikben megkezdődött a kisebbségek szervezkedése és kivétel nélkül minden utódállamban, így Romániában is megalakultak a zsidó szervezetek, Erdélyben a Zsidó Nemzeti Szövetség. A cionizmus nem az impérium átvételével kezdődött, hanem a bázeli programmal. A háború után az asszimiláció hiábavalóságáról keserű tapasztalatokat szerzett zsidóságnak nem adott impulzust a magyarországi fehérterror, csak megerősítette a cionista meggyőződésében és a Zsidó Nemzeti Szövetség mulhatatlan megalakítása szükségességének hitében. Megalakította a Szövetséget a zsidóság, mert belátta, hogy magának kell segítenie a sorsán, ha nem akar elpusztulni ellentétes világnézetek harcának szétmorzsoló pufferei között nyomorultán.

Felvetésre került az a probléma, miért engedélyezte annak idején a kormányzat a Zs. N. Sz. et és miért nem engedélyezte a Magyar Nemzeti Szövetséget. Ennél a pontnál dr. Weiss Sándor nem álltotta burkolton, sőt nyíltan is meggyanúsította a zsidóságot. Ezzel a gyanúsítással szembe kell néznünk és vissza kell utasítanunk.

A cionista gondolat bent az országban öntudatos, gerinces zsidót akar nevelni az izraelitákból. A Zs. N. Sz. célja az egész zsidóság koncentrációja; a zsidóság teljes egyenjogúságát, teljes emberi, kulturális és anyanyelv szabadságát védő harchoz az országban és a Palesztina-munkához az egész világ zsidóságával karöltve. A zsidóság a polgári jogait érintő kérdésekben túl nem kíván beleavatkozni a politikába. Tökéletes állampolgára akar lenni az országnak, de minden kezdeményezést a vezető fajnak kíván átengedni. Így engedélyezte a kormányzat a Zs. N. Sz. megalakítását abban az időben, amikor a vezető faj és nemzetiség szereplésének időpontja még közel volt. Ma már bizonyára engedélyt nyerne a megalakuláshoz a Magyar Nemzeti Szövetség is.

A Zsidó Nemzeti Szövetség programjába vette a hebraizálást is, de nem mint egyetlen program-pontot. A zsidóság reneszánsza teljes erővel megindulván a Balfour-deklarációval, még képzelhető sem volt a nemzeti újjáéledés a nemzeti nyelv legértelmezőbb propagálása nélkül.

Az irak bosszu éveken át aktív és passzív élet-halálharcot folytattak önállóságukért a hatalmas Anglia ellen. És amikor sikerült szabadságukat kivívni, feltámasztották poszádjából az ősi kelta nyelvet. Ma már a keltát minden ir tanulja, ezren és ezren beszélnek.

Mennyivel kézenfekvőbb volt a héber nyelvet magához téríteni elítélésből és új virágzásnak indítani. A Zsidó Nemzeti Szövetségnek sokszor volt programjában a teljesen héber nyelvű iskolák felállítása, ahol más nyelveket — amelyek nélkül itt az országban lehetetlen boldogulni — nem is tanítanak. Csak a héber nyelv és irodalomnak olyan mértékű tanításáról volt szó, amelyet egy nép nemzeti nyelve meg kell, hogy érdemeljen. A zsidósággal azonban hajlandó úgy bánni a mindenkori kormányzat, mint egy quantitáé négligáble-vel, s a közoktatásügyi miniszter ráírt a zsidóságra tudomástétel végett, hogy most már szentül román az anyanyelve. És a törvényben lévő kétségtől a török szorító kéztől fuldokló zsidóság hajlandóan nyilatkozott inkább a héber nyelv tanításának kizárólagos tanítási nyelvről.

De kihullván a kéz a fenyegető kézből és erőteljesen hullván le a fojtogatásra görbült kéz, vétót állt a zsidóság minden erőszak ellen. Mindenkinél sárjást külön önrendelkezési jogán alapuló egyéni szabadságához tartozik az, hogy tetszése szerint választgassa meg tanítási nyelvét, úgy ahogy azt jónak látja. A közoktatásügyi törvények pedig azért vannak, hogy tág teret nyújtsanak minden kulturális tevének, ne pedig béklyót rakjanak rá. Mindenki nek egyforma joga van az élethez, a tanuláshoz,

művelődéshez, s így abból a kultúrából és annyit merít, amelyből és amennyit akar.

— Anghelescu ismeretes rendeleteinél arra hivatkozott, hogy a zsidó ág asszimilálódott a magyarsághoz. Most tehát természetes, hogy az impériumváltozással együtt románra kell asszimilálódni.

Ime az asszimilációs tragédia.

Fel kell ébrednie az asszimiláns zsidóságnak narkotikus álmából. Ha kinyitja szemét, meg fog borzadni attól, milyen meredek sziklafal szélén jár becsukott szemekkel. És nem nézve sem jobbra, sem balra, szilárd léptekkel kell végighaladnia az egyetlen kivezető úton, azon az ösvényen, mely a nemzeti zsidóság csodálatosan növekvő táborához vezet. Minden önzertes, öntudatos zsidónak ehhez a táborhoz kell csatlakoznia még akkor is, ha a politikai cionizmustól elvi ellentétek választják is el. Tárt karokkal várunk minden megtértet, még a dr.

Weiss okat is, s mikor mellünkre öleljük diadalmas szeretettel, nem fogunk szemrehányást tenni a múltért.

A Magyar Párt vezetőségének pedig meg kell tudnia végre, hogy egy tízenhatmillió nép itt élő része, mely az ország egész zsidóságát egymillióra egészsíti ki, nem fogad el gyámkedést, maga akar lenni sorsának intézője. Ha a Magyar Párt egy uton akar haladni a zsidósággal, le kell mondania egyszer és mindenkorra arról, hogy a nyelvkérdéssel magához édesgesse a zsidóságot, mert a nyelv-kérdésben ugyanis a helyzet adottsága determinálja a zsidóság álláspontját, hogy a zsidóságot magába bekebelezni törekedjen, a kormányzattól a zsidóság gazdasági kiaknázására koncessziót kérjen s bár mikor is a zsidóság helyett és nevében tárgyaljon.

Nagyvárad, 1926. máj. 21.

Mérő Miklós

Megérkezett a hivatalos értesítés a Tarbut-iskolák nyilvánosságának visszaadásáról

A Tarbut vezetőjének nyilatkozata az új helyzetről

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentette az Uj Kelet, hogy a kormány elrendelte azon iskolák nyilvánosságának visszaadását, amelyeknek már egyszer megvolt ez a joguk, de a liberális kormány megfosztotta őket tőle. A kormányrendelet — mint jelentettük — legelőször Nagyváradra érkezett meg, ahol a zsidóság körében nagy örömet keltett, mert a rendelet szerint a nagyváradai zsidó liceum is visszanyerte nyilvánosságát.

Kolozsvárra a rendelet a tegnapi nap folyamán érkezett meg, azonban a rendeletet úgy a sajtó, mint egyesek különbözőképpen magyarázták, miért is senki sem volt bizonyos feléle, hogy vajjon a rendelet minden iskolára, így különösen a kolozsvári Tarbut-liceumra is vonatkozik-e. A mai nap folyamán végre megérkezett a kolozsvári inspektorátushoz a rendelet végrehajtási utasítása, amely minden kétséget kizáróan igazolja, hogy a nyilvánossági jog visszaadására vonatkozó rendelet a Tarbut-liceumra is vonatkozik. A végrehajtási utasítás a következőképpen hangzik:

Inspektor Ur! A május 15-én kelt 51354. számú rendelettel egyetértőleg tudomására hozzuk: 1. Mindazonok a kisebbségi és felekezeti iskoláknak, melyeknek nyilvánossági joguk volt s azt tőlük elvették, kivételesen megengedjük, hogy a törvény által megkívánt formások teljesítéséig és csakis ideiglenes jelleggel, úgy tarthassák meg vizsgáikat, mintha nyilvánossági joguk megvolna. 2. Ezek az iskolák tanterveiket a folyó tanév végéig tovább is alkalmazhatják, azzal, hogy a jövő tanévben a törvény előírása szerinti tantervet kell foganatosítaniok. Sürgősen intézkedjék jelen rendelet végrehajtása érdekében.

Miután a végrehajtási utasítás értelmében a Tarbut-liceum is visszanyerte nyilvánossági jogát, szükségesnek tartottuk a jelentős esemény-nyel kapcsolatban a Tarbut-liceum vezetőjét: Antal Márkot megkérdezni arra vonatkozólag, hogy a zsidó ifjúság és általában a zsidó kulturális élet szempontjából milyen jelentősége van az új rendelkezésnek. Antal Márk kérdéseinkre a következőképpen válaszolt:

— Akármilyen nehézségek és kizsidelmek után ért bennünket a kormány rendelete,

Mivel indokolja a kormány a rendelet kiadását?

Bukarest, máj 22. A Rador felhatalmazást nyert a következők közlésére: Egyes lapok alaptalan támadásokat intéznek a közoktatásügyi miniszter ellen az erdélyi nem állami iskolák nyilvánossági jogának provizórius megadása miatt. E támadások legalább is különöseknak mondhatók, mert olyan lapok részéről történnek, amelyek a jog és igazság állandó védőinek szeretik magukat feltűlni.

A kérdés megvilágítása érdekében hivatalosan a következőket jegyzik meg: Erdélyben több olyan középiskola van, amely évszázadok óta nyilvánossági joggal bírt. Az előző kormány igazságtalan jelentések alapján — mint azt ezen iskolák vezetői állítják — megfosztotta ezeket az iskolákat nyilvánossági joguktól. Január hónapban ezek az iskolák kérték az állításuk szerint jogellenesen elvont nyilvánossági joguk vissza-

mégis a legnagyobb örömmel tölt el mindenkit a Tarbut nyilvánossági jogának visszaadása. Szinte órák alatt még emléke is kiveszett belőlünk annak a sok keserűségnek, amelyet gyermekeinknek a múltban való szenvedése minden zsidó lélekben kiváltott.

Három évvel ezelőtt mindkét iskolánk a legszebb reményekkel nézett a jövő elé. Mintegy nyolcszáz tanuló vezetünk be akkor a termelőmunka szeretetébe, de bizony három év után az egymásnak sokszor ellentmondó rendeletek tömkelegében, szűlők és ifjúság annyira kimerültek, hogy az intézet szép tanulói létszáma majdnem egyharmadára apadt le. Magábanvéve ez a tény még nem volna elszomorító, ha a hiányzó ötszáz tanuló más iskolában látnánk elhelyezve. De ezzel szemben az történt, hogy a helybeli állami iskolák alig 20-30 tanuló tudtak tőlünk elhódítani, míg a többi 470 szélnek eredt. Nem enyhítette a helyzetet az a körülmény sem, hogy a magánvizsgákra jelentkező tanulók vizsgáló tanárai, így különösen Ciora és Bogdan igazgatók, a lehető legnagyobb jóakarattal kezelték ügyüket s a legnagyobb szeretettel támogattak bennünket munkánkban. A magánvizsgára nem jelentkező tanulóknak legnagyobb része semmiféle középiskolába nem iratkozott be és így ezek kulturátlannak, tanulatlanok lesznek és maradnak. Az állam semmiesetre sem fogja használni látni annak, hogy a zsidó ifjúság nem készül fel a jövőre s hogy három éven át megakadályozta iskolánkat a zsidó nép átrétegződésének elősegítésében.

Három évvel ezelőtt iskolaépítési akciókat a legszebb reményekkel indítottunk meg s ha a volt kormány intézkedései közbe nem jönnének, ma már saját otthonunkban tanulhatnának gyermekeink. Természetes, hogy a nyilvánossági jogunktól való megfosztás iskolaépítési akciónk sikerét megsemmisítette. Most azonban újult reményekkel részünk az új tanév elé, újult erővel igyekszünk iskolaépítésünket felépíteni, hogy végre nyugvópontra vigyük iskolánk vajdó kérdését.

A nyilvánossági jog visszaadásával kapcsolatban a Tarbut-iskolák vezetősége, ma vasárnap délutánra szülői értekezletet hívott össze, melyen részletesen fogják megvitatni az új helyzettel kapcsolatos legürgősebb teendőket.

adását. Az előző kormánynak nem volt már ideje ezeknek a kéréseknek elintézésére. Negulescu, a jelenlegi közoktatásügyi miniszter értesítve az érdekeltek panaszáról, logikusnak és természetesennek találta, hogy kegyelmi aktsussal, provizórius módon visszaadja ezeknek az iskoláknak azelőtt érvényben volt nyilvánossági jogát. A kérdés végleges rendezése az új magánoktatási törvény rendelkezéseinek megfelelően a jövő tanév kezdete előtt meg fog történni.

— Ünnepléses fogadást a belügyminisztériumban. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumban tegnap este ünnepléses recepció volt, amelyen résztvett a diplomáciai kar, számos politikai személyiség, a sajtó képviselői és a kormány tagjai.

Kolozsváron letartóztatták a baloldali szocialisták képviselőjelöltjét

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, 1924-ben a liberális kormány betiltotta Romániában a kommunista párt működését. Éppen ezért a hatóságok fokozott éberséggel kísérték figyelemmel a szocialisták balszélis frakciójának készülődéseit a küszöbön álló parlamenti választásokra. A megfigyelések során — hivatalos közlés szerint — megállapították, hogy Oroszországból sűrűn érkeznek nagyobb összegek Kolozsvárra, ahonnan ezeket az összegeket szétosztották a különböző vidéki sejteteknek, hogy a pénzt a párt kiépítésére használják fel. A nyomozás eredményeképpen az éjszaka folyamán Kolozsváron letartóztatták dr. Rozvány Jenő nagyváradi ügyvédet, a kolozsvári dolgozók listájának vezetőjét. Letartóztatta még a sziguranca Gara Gerenc, Nagy Géza és Dán István munkásvezéreket is. Ezeken kívül már napok óta letartóztatásban van Ullmann Sándor, akit a szigeti sziguranca fogott el és akiről állítólag megállapították, hogy ugyancsak tagja a szervező-bizottságnak. Megállapította még a vizsgálat, hogy a letartóztatottak rendszeres összeköttetést tartottak fenn Beszarábia és a regáti kommunista szervezetekkel is. A letartóztatottakat a sziguranca átadta a hadbírósnak.

Súlyos támadások a kormány ellen a nemzeti párt dévai gyűlésén

Dr. Pop Justin feltűnést keltő beszéde Goldis László szerepéről. Viad Aurél helyteleníti a kisebbségek bevonását a kormányzásba

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormánypart erőteljes választási propagandájával párhuzamosan az ellenzék vezetői is sorozatos népgyűléseket rendeznek az országban. Ezek során legutóbb Déván tartott a nemzeti párt nagygyűlést. A május 19-iki gyűlésen, amelyet dr. Viad Aurél volt miniszter elnökléte alatt tartottak meg, Ghidonescu dr. bukaresti egyetemi tanár, a pártközpont kiküldötté volt az első felszólaló, aki a román politikai helyzetet a külföldi parlamentek rendszereivel hasonlította össze.

Külföldön és nálunk

— Nyugati államokban — fejtegette a szónok — a kormány függvénye a parlamentnek és a parlament belső ténykedése szerint igazodik ténykedése, míg nálunk a kormány dirigálja a parlamentet és a kormányzás mindenekelőtt az egyes pártok hatalmi kérdése. Ennek tudható be, hogy a Bratianu-kormányzás idején a tankerületekhez beosztott felügyelők inkább csendőreik, mint nevelői voltak a tanuló ifjúságnak és a középiskolai tanároknak. Ezeket az embereket most újjáalakítják ki, akik ezután a néppárt érdekeinek megfelelően fogják feladatukat szívesen. Külföldön a kormányválság legfeljebb az egyes miniszterek kicserélésében nyilvánul meg, nálunk azonban a parlament, a közigazgatás és az egész állami gépezet rendszerének páfordulását jelenti. És ez az oka, hogy az ország nem bír nyugalomhoz jutni.

Programon kívüli kormány

A kormány belső hibáinak általános taglálása után Ghidonescu professzor rátér Averescu eddigi működésére, melyből azt a következtetést vonja le, hogy a kormánynak nincsen előre meghatározott programja. A választások küszöbén mindenfelől ígérekkel árasztják el a lakosságot, anélkül azonban, hogy bármilyen garanciát is nyújthatnának azoknak megvalósítására. Konkluzióképpen a szónok megállapítja, hogy a mai káotikus helyzetben egyedül a nemzeti párt tartotta meg következetesen eredeti mentalitását és éppen ezért nagyzerű politikai múltjával bizalmat tud ébreszteni a polgároknak.

Van-e a politikában konzervencia

Ezután dr. Pop Justin dévai ügyvéd, a nemzeti párt hunyadmegyei tagozatának egyik vezetője az erdélyi nemzeti párt harcáról beszélt a magyar oligarchia és a regáti oligarchia ellen. A választási jelszavak közül kiragadja a nemzeti párt disszidenseinek azt a kijelentését, hogy a politikában nincs konzervencia. Micsém bizonyítja jobban — mondotta dr. Pop Justin — ennek a jelszónak abszurd voltát, mint a román nemzeti pártnak nyolcvan éven át folytatott tisztamentális politikája. A román nemzeti párt 1848-ban, a balászfalvi szabadság-gyűlésen alakult meg a francia forradalom eszméivel, amelyeket sem a magyar elnyomás, sem a régi királyság oligarchiája nem tudtak elfojtani. A nemzeti párt a legteljesebb demokráciát és kisebbségekkel való teljes megértést hirdeti konzervencia minden körülmények között és ez az, ami normális szempontból az összes politikai pártok felé emeli.

Bratianu keze

Szónok ezután Goldisról beszélt, akivel szemben a párt már 1920-ban bizalmatlanságot érzett és ekkor adta Goldis azt a sokat peritakált nyilatkozatát, amelyben megfogadta, hogy ő lesz az utolsó, aki a pártot elhagyja. Pop Justin azt a súlyos vádat emeli a közoktatásiügyi miniszter ellen, hogy a liberálisok ügyvédek és kétségtelen adatok szerint Goldis évi kétszázötven lejtantámet húzott, külföldi liberális érdekeltségektől annak fejében, hogy megindítsa a nemzeti pártban a bomlási processust abban a pillanatban, amikor a liberális érdekek így kívánják. Az egy kalap alá venható averescanus liberális érdekek miatt most kellett kibombanjon Goldis politikájának eredménye, hogy a kormányképtelen néppártot új elemekkel megerősítse. Averescu kormányzás — folytatta a szónok — üzleti cégérváltozása a liberális politikának, amely a Bratianu által válságossá destrukált helyzetet változatlanul fogja tovább vezetni.

Az antiszemita szerepe

Pop Justin példákat hoz fel a néppárt és liberális párt közötti kapcsolat igazolására, majd a Keresztény Nemzetvédelmi Liga tevékenységére és szerepére tér rá. Szerinte ez a liga Bratianu üzleti alapokra fektetett politikájának egyik terméke, amely az antiszemitizmus jelszava alatt a liberális oligarchia erősítésére szolgál. Caza fizetett embere Bratianunak, aki

minden akcióját a liberálisok asszisztenciája mellett hajtja végre. A szónok végül szimpátiával nyilatkozott a szociáldemokrata párt programjáról és reméli, hogy mint ellenzéki párttal sikerülni fog szoros kapcsolatba kerülni vele.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után dr. Viad Aurél emelkedett szólásra. A kormányváltás kulisszatitkait ismerteti és határozottan állítja, hogy Maniu átvehette volna a kormányzást, ha garantálja a liberális politika fentartását. Maniu azonban az ország érdekében ezt nem tehette meg és ezért Averescu lépett Bratianu örökébe. A régi királyság kormányától semmi újat és jót nem várhatunk, mert ellenségei egy demokratikus román pártoknak, mint a kisebbségeknek, amelyeket csak kompromittálni akarnak, amikor részt adnak nekik az ország kormányzásában. Meg kell adni nekik az összes törvényes jogokat, de a kisebbségek nem lehetnek döntő tényezői a román politikának.

A választójogi törvény-kritikája után Viad Aurél a kormány összeállítását bírálja. Megállapítja, hogy a miniszteri tárcák nincsenek hozzáértő kezekben. A közmunkaügyi tárcát például ügyvéd kezébe adta Averescu, holott oda mérnök kellett volna, az ország belügyeit egy poéta vezeti. Szép versekkel nem lehet országot kormányozni.

A gyűlés utolsó szónoka Salan görögkeleti lelkész volt, aki lelkes szavakkal hívta fel a választókat a nemzeti párthoz való csatlakozásra.

A bukaresti választáson katonák és csendőrök fogják fentartani a rendet

Bucuresti-Bukarest, május 22. A fővárosi rendőrprefektúrán ma délelőtt érkekezet volt a választások alkalmából Bukarestben megteendő biztonsági rendszabályaik ügyében.

Az érkekezet elhatározza, hogy a szavazás napján a rendről Bukarestben kizárólag a katonaság és a csendőrség gondoskodik. A rendőrség ettől a munkától teljesen távol marad. A kirendelt katonaság felett a második hadtest hadbírójának főhadbírója rendelkezik.

Azokban a kerületekben, ahol rendezavarásoktól lehet tartani, megerősített katonai őrzékek fognak cirkálni.

Angheloescu letartóztatták

Bukaresti jelentése szerint Angheloescu volt közoktatásiügyi minisztert, négy liberális társával együtt, akik liberális propaganda-uton voltak, Buzauban a csendőrség szombat délután letartóztatta. A letartóztatott liberális vezetőket gyalog kísérték a legközelebbi csendőrségi állomásra, amely tizenkét kilométer távolságra fekszik.

A szervezetből belső uton kiküszöbölve gyógyítható legjobban a köszvény és rheuma

Prof. dr. Páter-fele köszvény- és rheuma-tea

Oldja a vérben visszamaradt húgysavas sókat és ilymódon gyorsan és alaposan minden köszvényes és rheumás fájdalmat végleg megszüntet.

Prof. dr. Páter-fele arterioszklerozis tea

A legjobban bevált és a legteljesebben ártalmatlan szer a vérérdéymeszesedés megállítására és leütésére. Szabályozza a vérnyomást, elősegíti az emésztést, erősíti a szív-működést nyugodt álmot nyújt és tartós egészséget biztosít.

A Prof. dr. Páter-fele gyógyteák tekeres- és dobozosomagolásban vannak forgalomban. Csa rövidebb szükségletnél vegye a kis tekeresomagolást, hosszabb használatnál mint előnyösebb, dobozosomagolás ajánlatos (3/2-szeres tartalom, 20%-os ármegtakarítás).

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszerertárban és drogueriában kaphatók. Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz

Csillag gyógyszerertár, Braşov, Bosszu-utca 14. szám

Kérjenek ingyen ismertető-könyvecskét. — Vezérképviselet: **Amphora R. T., Braşov**

Hétfő, 1926 május 24

A modernitás

(Konstantinápoly)

tif asszony még felelő...
sának igen sokan meg...
nagyvárúgyó és szerog...
hamarosan meg fogja...
semmiféle mendacit...
városkát, amelyhez ké...
forgalmu Szmirna is...
Rebesgették, hogy La...
vágják, a fehérmárvá...
palotába, amelynek al...
panorámája terül el...
irigyei, hogy Mustaf...
lett; ambiciója arra...
is megszeretesse férj...
Igaz-e, nem-e, ki...
delátat kifürkészni?...
ha Latifnak sikerült...
szaggyaláni férjébe, a...
nyebben válhatott vol...
Pahlavi tábornok a p...
akkor a nemzetgyűlés...
költöztek volna a Bo...
marad egyszerű tarto...
földi turista még tév...
Mustafa Kemal...
négy tavaszt élt át...
fiatal hitvesétől. A f...
hát nem kell tartani...
lez a köztársaságból...
továbbra is fővárosa...
A konstantinápolyi I...
Yldizbe pedig nem I...
hanem — a roulette...
Egy külföldi kon...
hogy ebben a két es...
létesítsen. A kormán...
lat, s különösen a v...
utóbbi időben rendk...
essio megadása mellet...
hogy a játékaszinó...
forgalom és Konstan...
külföldiekkel. Valósz...
ajánlattevők is, mert...
esetre sem nyújthat...
termékek. Az eddigi...
ázsiai Jalóvában, ah...
a másik a Boszporus...
Abraham basa hatal...
dúrcal végződtek. A...
pilotában, ahová vill...
óránban is eljuthat...
többben fognak megf...
nak nem kell a kom...
nápoly kétéghívni...
de idegeneket vonn...
hogy mind az a fér...
amely megkülönbözt...
vagy egészen eltűnt...
földiek fantáziáját...
az elfátyolozott nők...
a fehér és a zöld t...
kasága és nagy élm...
szelamlíknál a szultá...
amelyik kegyenonó...
ajkát.

Az 1908-iki ifj...
több szabadságot...
Mehmed szultán m...
gán" s jó néhány...
eset. Konstantinápc...
régi, a város speci...
és a fes éltűnt, an...
reszek udvarairól...
parádés felvonulás...
turista nem lesi de...
tikus szük utcáiban...
fölragyog-e mögött...
hull-e egy levélke...
Farré regényeibe...
s köztársaság me...
és Konstantinápoly...
utakon, fölkeresik...
az elegáns vendé...
hatjuk a fotográf...
az arcképbábról...
azonban tultette...
legközelebb kiboc...
levélbélvegeken...
mal basa arcmás...
feliratokat nem ar...
nyomatni rájuk...
Elhatározott d...
országi és ázsiai t...

A modernizálódó Törökország

(Konstantinápoly, május közepe.) Amikor Latif asszony még felesége volt Musztafa Kemal básnak, igen sokan meg voltak győződve róla, hogy a nagyvárúgyó és szereplni akaró fiatal, szépaszony hamarosan meg fogja unni Angorát, a primitív és semmiféle mondandóságot nem nyújtó vidéki városkát, amelyhez képest az ő szülőhelye, a nagyforgalmu Szmirna is már metropolisszámba vehető. Rebesgették, hogy Latif asszony Konstantinápolyba vágyik, a fehérmárvány homlokzatu Dolma Bagcse palotába, amelynek ablakai előtt a világ legszebb panorámája terül el. Neki nem elég, mondták az irigyei, hogy Musztafa Kemal a köztársaság elnöke lett; ambíciója arra sarkalja, hogy a szultáni trónt is megszereztesse férjével.

Igaz-e, nem-e, ki tudná egy asszonyi fej gondolatait kifürkészni? Annyi azonban bizonyos, hogy ha Latifnak sikerült volna a maga vágyait bele-szuggeralni férjébe, a „Ghazi“ épügy, sőt könyvebben válhatott volna szultánna, mint Riza kán Pahlavi tábornok a perzsa birodalom sahjávé. És akkor a nemzetgyűlés, meg a minisztériumok visszaköltöztek volna a Boszporus mellé és Angora megmarad egyszerű tartományi székhelynek, ahová külföldi turista még tévedésből sem teszi be a lábát.

Musztafa Kemal basa szerelme azonban csak négy tavaszt élt át s mint tudjuk, tavaly elvált fiatal hitvesétől. A fanatikus republikánusoknak tehát nem kell tartaniuk attól, hogy ismét császárság lesz a köztársaságból és Angora megnyugodhat, hogy továbbra is fővárosa marad a török birodalomnak. A konstantinápolyi Dolma Bagcse palotába és az Yldizebe pedig nem Musztafa Kemal fog beköltözni, hanem — a roulette, a bakk, meg a chemin-de-fer.

Egy külföldi konzorciumnak támadt az ötlete, hogy ebben a két szultáni palotában játékkaszinót létesítsen. A kormány és a város elé terjesztett ajánlat, s különösen a város, amelynek jövedelmei az utóbbi időben rendkívül megegyeztek, a koncesszió megadása mellett van. Azt remélik a városnál, hogy a játékkaszinó révén megélnék az idegenforgalom és Konstantinápoly télen-nyáron tele lesz külföldiekkel. Valószínű, hogy erre számítnak az ajánlattevők is, mert maga Konstantinápoly semmiestre sem nyújthat elég forgalmat a kaszinó játékkaszinóknak. Az eddigi vállalkozások — az egyik kisázsiai Jalovában, ahol a Magyar Bank próbálkozott, a másik a Boszporusz mellett Bejkozszban, boldogult Abraham basa hatalmas parkjában — siralmas kudarcra végződtek. A Dolma Bagcse és a Jildizi palotában, ahová villamoson vagy kocsin az éjjeli órákban is eljuthat a játszó név, mindenesetre többet fognak megfordulni, de azért Monte Carlo-nak nem kell a konkurrenciától tartania. Konstantinápoly kétségkívül a világ legszebb fekvésű városa, de idegeneket vonzó ereje nagyon csökkent azóta, hogy mind az a fény, misztikum és keleti jelleg, amely megkülönböztette Európa többi városaival, vagy egészen eltűnt, vagy fakóvá halványult. A külföldiek fantáziáját régebben izgatták a háremek és az elfátyolozott nők, szamuk elé új képet varázsolt a fehér és a zöld turbánok, meg a piros fezek tarkasága és nagy élménynek tűnt fel, ha a pénteki szelamlíknál a szultáni fogatokban megpillanthatták valamelyik kegyencnőnek a fehér fátol alól kipirosuló ajkát.

Az 1908-iki ifjú török forradalom után a nők több szabadságot engedtek meg maguknak. Az öreg Mehmed szultán meg is nehezelt a nők „frivolitásgán“ s jó néhány évig nem is fordult elő hasonló eset. Konstantinápolyban most csak a külső keret a régi, a város speciális jellege megegyezt. A turbán és a fes eltűnt, amint eltűntek a dzsámik és medreszék udvarairól a komoly arcu szofták. Nincs parádés felvonulás a pénteki istentiszteletre és a turista nem leli dobogó szívvel Sztambul roman tikus szük utcáiban a farácsos ablakokat, vajjon fölragyog-e mögöttük egy ragyogó szempár és leballa egy levélke, amint Pierre Loti és Claude Farrère regényeiben olvasta. Miért is lesz, hiszen a köztársaság meghozta a teljes női emancipációt és Konstantinápoly szépei fátol nélkül sétálnak az utcákon, fölkeresik a színházakat, a mozikat, meg az elegáns vendéglőket és arcképeiket megtalálhatjuk a fotográfusok kirakataiban? A Korán tiltja az arcképbázisról, a köztársasági Törökország azonban tultette magát a vallási törvényeken. A legközelebb kibocsátásra kerülő papírpénzeken és levélbélyegeken már rajta lesz Ghazi Musztafa Kemal basa arcmása és még nagyobb ujtásként a feliratokat nem arab, hanem latin betűkkel fogják nyomtatni rájuk.

Elhatározott dolog, hogy a törökök — az orosz-orozági és ázsiai tatárok példájára — az arab ábécét

fel fogják cserélni a latin betűkkel. A reform természetesen nem történhet márcól-holnapra, de végrehajtását megkönnyíti az a körülmény, hogy az ország lakosságának több mint nyolcvan százaléka írástudatlan. Az angorai és konstantinápolyi reformerek most azon vitatkoznak, hogy a latin betűket francia, német, olasz, szláv vagy magyar kiejtés szerint használják-e a török írásban? Az arab ortográfia elsajátítását azonban az elkövetkezendő nemzedékek sem mellőzhetik teljesen, mert hiszen a török nemzet

egész története, az összes könyvtárak nyomtatványa és manuscriptumai, a feliratok, az okmányok, a bíróságok dossierjei és az irodalmi művek mind arab betűkkel vannak írva. Kell, hogy legyenek sokan az intelligens osztályból, akik ezeket később is olvasni tudják. Az ortográfia csere előnyül egyebek között azt is emlegetik, hogy a latinírású török nyelvet a külföldiek könnyebben és szívesebben fogják elsajátítani s így a török szellemi élet nem marad ismeretlen a nyugati nemzetek előtt. (tr.)

Lengyelország a rend helyreállítása után a zlotyrt akarja stabilizálni

Hivatalos jelentés az rezsim helyzetéről. Cáfoltják a diktatúráról terjesztett híreket

(Varsó, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminiszter magához kérte a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy az egész országban teljes a rend, csupán Posenben vannak némi mozgalmak, melyeket azonban nem lehet komolyan venni. Külföldi lapok arról írnak, hogy Lengyelországban diktatúra van. Ez a hír olyan fantasztikus, hogy nem is érdemes cáfolatra. Mi sem bizonyítja jobban ennek az ellenkezőjét, mint az, hogy az egész országban megszüntették a sajtócenzurát és sehhol sincsen ostromállapot.

Ugyancsak magához kérte a lapok képviselőit a pénzügyminiszter is, aki kijelentette, hogy legfőbb feladatának a pénz stabilizálását tekinti és ezt csakis egyensúlyozott költségvetéssel látja elérhetőnek. Epen ezért minden ténykedése odairányul, hogy a kiadásokat legalább megközelítőleg annyira redukálja, hogy ne haladják túl a bevételeket.

Bár a poseni ellenállás még mindig nincsen véglegesen leszerelve, Pilsudszky helyzete napról-napra erősödik az országban. Posenben és Sziléziában is az igen erős munkásszakszervezetek teljes erejükkel Pilsudszky mellé állottak. A legtöbb lengyel szakszervezet vezetői bejelentették Pilsudszkynak, hogy a normális állapotok beálltáig beszüntetik a munkások minden béremelési mozgalmát.

A kedélyek lassanként az egész országban lecsillapodnak. A baloldali pártok nem akarják tudomásul venni Pilsudszky vonakodását az

elnökség elvállalására és egyhanguan elhatározták, hogy szavazataikat az ő elnökségére adják le. A poseni ellenzék jelöltjéül olyan egyéniséget keres, aki népszerűségben Pilsudszkyyal fölvehetné a küzdelmet és ezért Paderevszki, Skrzinszky és a háboru alatt megszállott Orosz-Lengyelországot vezető Kuharsevszki neveit helyezi előtérbe. Ezek közül azonban még egyik sem nyilatkozott, hogy az elnökséget elfogadja. Paderevszki maga távol is van Lengyelországtól.

Egy ukrán mérnök forradalmi találmánya a viziközlekedés terén

A hidroplánnal kombinált motorcsónak 120 kilométeres sebességgel halad óránként

(Páris, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Franciaország szakkörében ma egyből sem beszélnek, mint Georg de Gazenko ukrán mérnök találmányáról, az ugyasvezett „vizi bolhárról“, ahogy azt (Puce de Mer) a franciák elnevezték. Ez a vizijármű összetétele a hajónak és a hidroplánnak. Hatvankilométeres óránkénti sebesség mellett úgy halad, mint közönséges vizi jármű, nyolcvan kilométer mellett mint a leggyorsabb járásu naszád a víz felső rétegén, száz kilométernél még inkább csökken a merülés és százhusz kilométer mellett a vizi jármű husz méter hosszú ugrásokat tesz, mint egy repülő hal. A naszád tegnapelőtt hajnali három óra 30 perkor Marseillesből Algir'felé vette útját és óránként 50-75 tengeri mérföldön igyekszik célja felé.

Két-hároméves tanulmányozás után konstruálta meg Gazenko az új naszád-típust, amelynek mozgását a vizi rovarok mozgásainak megfigyelésére alapította. A naszád 11 méter hosszú, hat méter magas és minden üzemi anyaggal együtt 1200 kilogramm. Oldalt mozgatható szárnyak és stabilizátorok vannak felszerelve 285 méter szélességben, amelynek minden egyes feltétele mindössze 485 négyzetcentiméternyi terjedelmű. A naszád törzse 16 milliméter és mahagonifából való. A naszád orra hasonlatos a hal tompa orrához, motorja hatcillinderes és nyolc lövegyű, amely egy kétcsárnyu légszavaron működik. A levegő és a víz számára külön-külön kormányrudakkal van felszerelve és általában a repülőgép konstrukciójának felel meg. Háromszáz liter benzint vitt a konstruktor magával a naszádban, amelynek bensejében épügy, mint egy repülőgépben, legfeljebb három ember számára van hely. A géppel az elmúlt novemberben ejtették meg az első kísérletet. Lionból Marseillesbe a Rohn-folyón öt óra alatt jutottak el. A gyorsvonatnak ehhez az uthoz hat órára volt szüksége.

Az utóbbi hat hét alatt alaposan megvizsgálták és kipróbálták a naszádot, emelylel a marseillesi tengeri hatóságok bizonyítványukban a csodálkozás hangján emlékeznek meg. Gazenko, aki Manheimban, Németországban nyerte műszaki képesítését, harminchét éves. A háboru kitörése után másfél évig volt Né-

metországban internálva, azután kicserélték és a törökök ellen küzdött a Kaukázusban. A háboru végével az ukrán köztársaság diplomáciai szolgálatába lépett és a bresztlitovszki békeszerződésnél ő képviselte Ukrainát. A békekötés után ismét technikai pályára lépett. Több találmánya van, amelyeket szabadalmaztatott. Ezek között egy tengeri mérőeszköz tengerészeti körökben feltűnést keltett. A naszád megépítéséhez a francia repülőügyi minisztérium adott anyagot, töképezések pedig megfelelő összeget bocsátottak rendelkezésére.

De Gazenko kijelentette, hogy új típusu vizi járműve éppen úgy építhető lesz ötven, mint három személy számára. Reméli, hogy rövidesen az óceánok benépesülnek a „vizi bolhával“, amely el fogja látni a postaszolgálatot és személyszállításra is rendkívül alkalmas lesz. Véleménye szerint a háboruban nagy szolgálatokat tehet. Gyorsasága miatt alig lesz akár a levegőből, akár hadihajóról eltalálható. Kijelentette, hogy ha a Földközi-tengert Marseillesből Oranig átszeli, vagyis ha megtett 1200 kilométert 14 óra alatt (a leggyorsabb gőzös 36 óra alatt éri el ezt a rekordot), akkor egy tízezer kilométeres utat fog megkísérlni gépével Marseillesből Buenos-Ayresig. A La-Manche-csatornát 12 perc alatt képes az új naszád átszeli.

A legújabb jelentések szerint, amelyek Barcelonáról érkeztek, de Gazenko találmányával baleset történt. Irtózatos tengeri vihar a gép légszavart elpusztította. A naszád egy kis kikötőben, Les Saintes Marieben keresett menedéket.

A gyomorfájás, gyomornyomás, korgás, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által elmúlik. Az orvosvilág a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marten Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marten Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomása csak a szerkesztőség engedélyével engedélyezhető.

Az Uj Kelet főkkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Ernyőútelek.)

Aradon: Horváth János Lőbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrínyi-u.)

Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy u. 2.

A mai naptár

Vasárnap

5686. Szivan 10.
1926. május 23

Hétfő

5686. Szivan 11.
5686. május 24

Kedd

5686. Szivan 12.
1926. május 25.

— Fischer Tivadar dr. előadása a nagyvárad kereskedelmi csarnokban. Nagyváradról jelentik: Fischer Tivadar dr. és Giszkalay János, a Kereskedelmi Csarnok negytermében, május 30 án, vasárnap a palesztinai újjáépítési mozgalom eme két kiváló vezére, előadást fognak tartani.

— A választások ideje alatt nem lesznek törvényszéki tárgyalások. A választási törvény 63. paragrafusában értelmében mindazokat a törvényszéki tárgyalásokat, amelyeket a választások napjaira tűztek ki, el kell halasztani. A törvény előírja, hogy az ílmódon elhalasztott pereket a legközelebbi időn belül tárgyalásra kell kitűzni. A rendelkezés május 25. és 28. ikára vonatkozik.

— A cionista Akciónskomité legközelebbi ülése. Londonból jelentik: A cionista szervezet Akciónskomitéjának legközelebbi ülése, amelyet augusztus hónapra terveztek Jeruzsálemben, Londonban fogják megtartani és pedig július végén.

— Abd el Krim végleg le van győzve. Párisból jelentik: A spanyol-francia csapatok Marokkóban összeköttetést létesítettek egy mással. Abd el Krim a rif területéről történt elmenekülése következtében végleg legyőzöttnek tekinthető.

— Ijjar-akció Lippán. Aradról jelentik: Jól sikerült kulturstélyt rendezett a napokban az E. Zs. N. Sz. lippai helyi csoportja az aradi Aviva Barisszia és sómércsapatok közreműködésével a lippai hitközség iskolájának nagytermében. Az estélyt Tiegermann Mór, a helyi csoport elnöke nyitotta meg. Pető Tibor lendülettel előadást keretében ismertette a zsidó reneszánszmozgalom célját és eddigi eredményeit, majd rámutatott az Ijjar akció céljára, amelynek érdekében állandó és kitartó munkára hívta fel Lippa zsidóságát. Hilevitz Rózi Pető Tibor prólogusát és Giszkalay János néhány költeményét szavaltta el hatásosan. Pollák Gyurka és Szerényi Ferkó sómércsok héber dialógusa nagy tetszést keltett. Gerber Olga és Hönig Hugó héber és jiddis dalokat énekeltek, míg Szirmai Anca táncával aratót megérdemelt sikert. A lippaiak részéről Csillag Rózi szavallata ragadta magával a közönséget, míg Révész Lenke és Márta, Csillag Rózi és Schlanger Jenő egy Karinty-tréfaban frappirozta a közönséget. Az estélyt Ladányi Dezső csoport elnök záróbeszéde fejezte be. Az énekszámokat Székelyné Szalay Aranka tanította be és kísérte zongorán.

— Andrassy továbbra is barátainak tekinteti a frankhamisítókat. A frankpör mai tárgyalásán dr. Boczán Oleváry Jenő védte, míg dr. Osernanszki Aladár Kurt és Hajts ezredességek mondott védőbeszédet. Rába Dezső védője, dr. Telek György hangoztatja, hogy az ítéletet a legenyhébb mértékig le kell szállítani a bünteselekmény karaktere miatt. Hivatkozik Andrassy mondására, hogy továbbra is barátainak tekinteti a vádlottakat. Azután a közhangulatról beszélt. A hági ítélet nem lehet mértékadó, mert a hollandok nem ismerik azt az atmoszférát, amely Magyarországon uralkodik. A büntetés mértékénél ezt figyelembe kell venni.

— Borzalmas árvíz Oroszországban. Berlinből jelentik: Oroszországból érkező táviratjelentések szerint a szovjet területén hatalmas vízáradások pusztítanak. Több város víz alatt van, az áldozatok száma és a kár még hozzávetőleg sem állapítható meg.

— Szülői értekezlet a Tarbutban. A Tarbut elnöksége szeretettel fordul az iskolába járó tanulók szüleikhez és az iskola minden egyes barátjához, hogy folyó hó 24-én (hétfőn) délután 4 órakor a liceum helyiségében megtartandó rendkívül nagyfontosságú szülői értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Iskolánk visszakapták nyilvánossági jogukat és most meg kell beszélnünk a legsürgősebb tennivalókat, hogy végül szilárd alapokon nyugodt mederben folytathassák iskolánk működését.

— Az „Ezra“ orvosgyűlése. Vasárnap délután fél 6 órakor a Tarbut iskolában tartja meg az „Ezra“ rendes heti orvosgyűlését. Tárgyszorozat: D. Leitner Fülöp v. egyetemi tanársegéd: „Néhány szó a Hirschpong féle kór egy esetéről“, dr. Herskovits Izidor: Röntgen felvételek demonstrálása, dr. Weinberger Zsigmond: Die Behandlung der Knochen und Gelenk tbc.

— Növendék hangverseny. Május 27-én este félkilenc órakor a református teológia dísztermében Berger Béla zenetanár növendékei hangversenyt tartanak. Berger tanár ezúton hívja meg barátait és az érdeklődőket a hangversenyre.

— Kifosztották a Szimplon-expresszen a szófiai belga konzult. Belgrádból jelentik: A Szimplon-expressz utasai már többször tettek feljelentést, hogy kirabolták őket a kényelmes hálókocsokban. A sok panasz következtében Belgrádtól a határig csendőzők kísérik az expressz-vonatokat, de ez az intézkedés sem használt sokat. Tegnap a bolgár határállomáson d'Arrena Albert szófiai belga konzul tett panaszt, hogy a Nis és Caribrod közötti útvonalon kifosztották. A konzul az osztrák hálókocsiban utazott és Nisnél aludni tért. Caribrodnál felébredve konstátálta, hogy valaki behatolt a hálókocába és teljesen kifosztotta. Elrabolta 67000 frank készpénzét és a podgyaszából több értékes ékszert. A rablónak sikerült eltűnnie. A nyomozást igen megnehezíti, hogy a hálókocsok kísérő személyzeke külföldiekből áll. A belügyminisztérium, amelyet nyomban értesítettek a belga konzul kifosztásáról, átiratot intézett a hálókocsi társaság igazgatóságához, hogy a jogosláv vonalokon jogosláv alattvalókkal kíséresse a hálókocsikat, mert csak így lehet megakadályozni a további fosztogatásokat.

— Indokolatlan volt az olasz lira esése? Rómából jelentik: Az olasz lira legutóbbi esésével hivatalos körök az alábbi nyilatkozatot adták ki: A lira hivatalos árfolyamemelkedése a legjobb bi zonyítéka Olaszország rendezett pénzügyi, gazdasági és politikai helyzetének. A nemzetközi spekuláció, amely a lira katasztrófális lezuhantásával próbálkozott, teljesen hajótörést szenvedett, Olaszország szilárd helyzetén. A lira árfolyamcsökkenése nem volt alapja. Az ismert, jól megalapozott politikai helyzeten kívül az olasz nemzetgazdaság legújszerűbb kifejezője most az állami költségvetés. Tavaly márciusban 582 millió lírával szemben az idén 668 millió a fölösleg.

— Garanciaszerződés készül Jugoszlávia és Franciaország között. Párisból jelentik: Nincics, aki tegnap Gétbe érkezett, legközelebb Párisba utazik. Határozottan állítják, hogy utja kapcsolatos a Jugoszlávia és Franciaország közötti garancia szerződés megkötésével.

1000 lei egy szóért

Ennyit fizetünk annak, aki 6 szóban legjobban kifejezi a

KOPROL

Csokoládés hashajtó és vértisztító kiváló tulajdonságait.

5000 leit

kap az, aki a legtalálósab 6 szót be küldi. A hat szó közül egy a „Koprol“ már adva van, úgy hogy csupán 5 új szó küldendő be.

Március hó első napjaiban kiirt pályázatunk iránt oly óriási az érdeklődés, hogy kénytelenek vagyunk a határidőt további 3 hónapra, tehát ez év július 15-ig meghosszabbítani.

Feltételek: A pályázatra mindenki jogosult. A pályázathoz a KOPROL dobozokban található cédula és ezen újsághirdetés melléklendő. Minden pályázat a GEA-KRAYER R.-T. birtokába megy át s nem küldetnek vissza.

Minden Tályázó köteles a GEA-KRAYER R.-T. által kijelölt bizottság bírálatát elfogadni. A pályázatok Titu Malin, Timisoara I. közjegyző címére küldendő be. Beküldési határidő július 15.

Az eredmény a lapok augusztus 22-i számában lesz közzétéve.

„GEA“ KRAYER R. T.
Timisoara

— A Haggibbor Szatmáron. A Haggibbor ma délután Szatmáron vendégszerepel. Ellenfele Barkochba csapata lesz. A Haggibbor szatmari vendégszereplése elé nagy érdeklődéssel tekintenek sportkörökben.

— Az egyesült ellenzék valamennyi körületben feveszi a harcot a községi választásokon. Bukarestből jelentik: Az egyesült ellenzék központi vezetősége ma délelőtt tartott ülésen azt határozta, hogy az egész országban jelölnek a megyei választásokra. Erre való tekintettel felhívták a párttagozatokat arra, hogy legkésőbb 25-ig állítsák össze a jelöltek listáját.

— Szerdán jelenik meg a „Noár“. A erdélyi zsidó ifjúság lapja, a „Noár“ a közbeeset ünnepek miatt szerdán fog megjelenni.

— Felfedezték a mesterséges vitamint Nemrég egy neves amerikai biológus azt a nagy fontosságú felfedezést tette, hogy az ultraibolya sugarakkal való kezelés pótolhatja a vitaminban gazdag táplálékot és pedig teljesen mindegy, hogy a vitaminszegény táplálékot vagy a beteget vetjük alá az ultraibolya hatásoknak. A jelenség megoldása most sikerült A. H. Hesz ugyancsak amerikai biológusnak, aki állati és növényi, vitaminnélküli zsirokat tett ki az ultraibolya sugarak hatásának s azt tapasztalta, hogy azok vitamintartalmuakká váltak. Mindezeknek az anyagoknak közöalkatrésze a cholesterin, amely az ásványi olajokból, zsirokból hiányzik. Ezen a nyomon elindult Hesz az ultraibolya sugarakkal kezelt cholesterin vette vizsgálat alá és abból sárgás gyantászerű anyagot állított elő, amely erős vitaminoz hatást vált ki.

— A PEN-klub berlini vándorgyűlése A legelőkelőbb író-egyesület a PEN-klub eside vándorgyűlést Berlinben tartotta a napokban. Az

glíából megjelentek
Mlandiából Jan
országból Karin M
Romain, Ameriká
Manus Jellinek, A
Auernheimer és
Ludvig Falda nyi
különböző országok
mással, vagyis küld
intellektuális köze
fognak tartani, hog
lesebb körben meg
polgármestere vac
degek tisztelőtára.
elő pohárköszöntő
francia delegátus t

— Házasság
Miklós, a Magyar
jának tisztviselője
barátaiak és rekón
3 órákor a Vár-ut
esküvőjükre. (Mnd

— Rendőri
ki lakásából dr.
ról jelentik: Több
ítélet után ma déle
Jenő ügyvédet Zs
rendőri karhatalom
vány Jenő jelenleg
lusi és városi dolgo
nton van, felesége
dacára a rendőrség
Rozványné annyira
kórházba szállítottá
gát, követelte, hogy

— Halálraítél
Kormányzó gyilk
1922-ben Egyiptom
merényletek egész
letek sora folytatód
sir Lee Stack ange
val az angol kormá
hajszát indítottak
elfogták Maher pas
vallásügyi miniszter
követet, Mahmud E
államtitkár, dr. Ha
nát, Mahmud Asma
Mohamed Fahmy e
Lee Stack meggyilk
Halim és dr. Hassa
tárgyalás után egyel
mondta ki az ítélet
hogy közvetlen rés
sot róla és minden
Ezért halálra ítélte
Robson, a kairói jo
történet gyilkossággal
jén azonban bizonyít
menteni. A többi vá
ítéletet.

— Zsidóellen
kuszban. Jeurzsa
Damaskuszban újab
bandák törtek a
minden más alkalom
dett a legtöbbet.
zsidó negyedbe, ahol
és bántalmazták a
elmenekült a várost
zsidó újság „El Al
éles támadást intéz
célpontul veszik a
hogy a zsidók soha
és mindig nyugod
lap a szíriai kormán
nyújtson a zsidóknak
a cenzura jórésben

* Orvosi hír.
ezidei furdörvosi re
zavrokban szenvedő
ram Janu 20 szám
kezdte.

— Egy nemze
főnöke megszök
Belgrádból jelent
háromtagú nemzetk
el, amelynek egyi
szöktette egy tel
feleségét. A szerb

Tavaszi női és
férfi ruhákat

fest, tisztít UNIO, Cluj

Fióközlet Str. Barițiu No 2., Str. Iuliu
Maniu 8. — Telefon 877 sz

glíából megjelentek: John Galsworthy és neje, Hollandiából Jan Fabricius, híres drámaíró, Svédországból Karin Michaelis, Franciaországból Jules Romains, Amerikából Hardingné, Csehszlovákiából Manns Jellinek, Ausztriából Arthur Schnitzler, Auerneimer és Sigfried Trebitsch. Az ülést Ludvig Fulda nyitotta meg. Elhatározták, hogy a különböző országok írói csereviszonyba lépnek egymással, vagyis különböző országok nevesebb írói az intellektuális közeledés érdekében felolvasásokat fognak tartani, hogy repék sajátosságait minél szélesebb körben megismeressék. Az ülés után Berlin polgármestere vacsorát adott a városházán a vendégek tiszteletére. Jóllehet feltűnést keltett, hogy az első pohárköszöntőt a népek testvérisülésére a francia delegátus tartotta.

Házasság. Fejér Sárika Brasó és Weisz Miklós, a Magyar Általános Hitelbank brassói fiókjának tisztviselője ez uton hívják meg ismerőseit, barátait és rokonait folyó hó 25-én délután 3 órakor a Vár-utcai ortodox templomban tartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés helyett.)

Rendőri karhatalommal lakoltatták ki lakásából dr. Rozvány Jenőt. Nagyváradról jelentik: Többszöri halasztás és többrendbeli ítélet után ma délelőtt kilakoltatták dr. Rozvány Jenő ügyvédet Zsldfa uca 19 szám alatti lakásáról, rendőri karhatalommal, dacára annak, hogy dr. Rozvány Jenő jelenleg nincs Nagyváradon, mert a családi és városi dolgozók érdekében propaganda-körúton van, felesége pedig ágybanfekvő beteg. Ennek dacára a rendőrség végrehajtotta a kilakoltatást. Dr. Rozványné annyira rosszul lett, hogy a mentők a kórházba szállították, de amikor jobban érezte magát, követelte, hogy vigyék vissza lakására.

Halálraítéltek az egyiptomi angol kormányzó gyilkosát. Kairóból jelentik: Május 22-én Egyiptomban a politikai gyilkosságok és merényletek egész sorozatát követték el. A merényletek sora folytatódott 1924. novemberéig, amikor Sir Lee Stack angol kormánybizos meggyilkolásával az angol kormány erőlyes beavatkozására nagy hajszát indítottak a tíkos terrorcsoportok ellen és elfogták Maher pasát, a Zogul-kormány egykori vallásügyi miniszterét, Abd el Halim bey egykori követet, Mahmud Efsendi Nokrashi volt belügyi államtitkár, dr. Hassan Shishini jogakadémiai tanárt, Mahmud Asman Efsendi Musztafa diákok és Mohamed Fahmy efsendit. Az angol helytartó, Sir Lee Stack meggyilkolásával vádolva voltak: Abd el Halim és dr. Hassan Shishini. A bíróság hosszas tárgyalás után egyelőre csak Fahmy efsendi ellen mondta ki az ítéletet, aki csak azzal volt vádolva, hogy közvetlen részese volt a gyilkosságban, tudott róla és mindent tekintetben elősegítette azt. **Ezért halálra ítélték.** Az 1922-ben dr. Newby Robson, a kairói jogakadémia angol tanára ellen történt gyilkossággal szintén öt vádolják, annak idején azonban bizonyítékok hiánya miatt fel kellett őket menteni. A többi vádlott ellen május végéig hoznak ítéletet.

Zsidóellenes zavargások Damaszkuszban. Jeurzsálemről jelentik: A napokban Damaszkuszban újabb zavargások voltak. Fegyveres bandák törtek a városba és ezuttal epügy, mint minden más alkalommal a zsidó lakosság szennvezt a legtöbbet. A felkelő bandák behatoltak a zsidó negyedbe, ahol azonnal fosztogatni kezdtek és bántalmazták a zsidókat. A zsidók egy része elmenekült a városból. A Beyrutban megjelenő zsidó újság „El Alam el Izrael“ egyik cikkében eles támadást intéz a felkelők ellen, akik állandó célpontul veszik a zsidóságot, holott tudvalevő, hogy a zsidók soha nem avatkoztak a felkelésbe és mindig nyugodtan és békésen viselkedtek. A lap a szíriai kormányzót hívja fel segítségül, hogy nyújtson a zsidóknak megfelelő védelmet. A cikket a cenzura jórésben törölte.

Orvosi hír. Dr. Reich Izidor belgyógyász ezidei fúrdőorvosi rendelési sziv és vérkeringési zavarokban szenvedőknek Buziás fúrdőn, Sr. Avram Jancu 20 szám alatti új villájában újból megkezdte.

Egy nemzetközi zsebmetszőtársaság főnöke megszöktette egy orvos feleségét. Belgrádból jelentik: A belgrádi rendőrség egy háromtagú nemzetközi zsebmetszőtársaságot fogott el, amelynek egyik tagja elcsábította és megszöktette egy tekintélyes belgrádi fogorvos feleségét. A szerb fővárosban az elmúlt hetek-

ben rengeteg zsebmetszés fordult elő. A rendőrség nyomozott, de a zsebmetszőket mégis a véletlen juttatta a hatóságok kezére. Miatov Milán, a Malomipar Részvénytársaság pénztárnoka adófizetési ügyben a városházán járt és észrevette, hogy két elegáns fiatalember követi. Villamosra való felszállás közben megölték és kihúzták pénztárcáját. Rendőrt kiáltott és vad hajszá után sikerült is a két fiatalembert elfogni. Az egyiket Vasziljenko Györgynek hívják és közismert bukaresti zsebmetsző, a másik pedig Mariora Evangel és görög alattvaló. Kihallgatták őket és bevallották, hogy az olasz Rivieráról jöttek Belgrádba, de előzőleg már Bukarestben, Berlinben és Párisban operáltak. A belgrádi rendőrség nyomban értesítette a nagyobb külföldi városok rendőrségeit, hogy egy nemzetközi zsebmetsző társaságot leplezzen le, amely a külföldön sorozatos lépéseket követett el. A két zsebmetsző letartóztatása utáni napon megjelent egy magát dr. Balios Proho ügyvédnek nevező fiatalember és a letartóztatottak érdekében akart intervencionálni. Az állítólagos dr. Balios Prohóban a rendőrség főnöke felismerte Huber Oszkár közismert zágrábi szélhámóst, akinek már többször meggyült a baja a belgrádi rendőrséggel. Hubert letartóztatták és ez vallomásaiban leplezte a zsebmetsző társaságot Vasziljenko gazdag görög gyárosként szerepelt Belgrádban és elszöktette dr. Frichtel Frigyes belgrádi fogorvos Hilda nevű asszonyi származású feleségét. A fogorvos felesége megszökött férjétől és Vasziljenkóval szüleihez u azott, ahonnan Vasziljenko egyedül tért vissza Belgrádba. Tegnap dr. Frichtel megérkezett Eszétőre és a belgrádi pálysudveron a rendőrség emberei letartóztatták. Közben megérkezett a római rendőrség távirata is, amely különböző büncselekmények miatt kéri a zsebmetsző társaság kiadatását.

Eltemették a nagyszalontai gyilkosság áldozatát. Nagyszalontáról jelentik: A meggyilkolt Badar Lajost tegnap délután temették el osztatlan részvét mellett. A rendőrség teljes apparátussal folytatja a nyomozást Szabo Károly kézrekerítése ügyében, akit a bűnjelek és több kihallgatott tanu egybehangzó vallomása szerint a kereskedő gyilkosának tartanak.

Belgrádban letartóztatták Saljapin szelhámos impresszárióját. Belgrádból jelentik: Saljapin jugoszláviai koncertjét annak idején Belgrádban és Zágrádban óriási reklámokkal hangoztatták be és állítólagos impresszáriója, Vidák Sándor elővételben több mint hetvenezer dinár értékű jegyet adott el. Saljapin, aki amerikai körúton van, amikor arról értesült, hogy Jugoszláviában koncertet hirdetnek a neve alatt, kábeltáviratot küldött, amelyben közli, hogy visszaélés történt, a közeljövőben nem szándékozik Jugoszláviába jönni. A zágrábi rendőrség megkeresésére kedden letartóztatták Belgrádban Vidák Sándort, aki Zágrádban hetvenezer dinárt szedett be a hangversenyjegyekért. Vidák azt vallotta, hogy a pénzből harmincezer dinárt elküldött Saljapinnak, negyvenezret pedig a belgrádi legfelső állami számvevőszéknél helyeztetett letétbe. A rendőrség nyomban utána nézett a dolognak s kiderült, hogy egy szó sem igaz Vidák vallomásából. A szelhámos impresszáriót őrizetbe vették.

Palesztina legújabb és legtekélyesebb falinapcára 100 lej. az Uj Kelet könyvosztályában.

Tavaszi vásár
mélyen leszállított árakkal.

Muslin harisnya	lei 88
Cérna flor	lei 97
Selyem flor	lei 115
Selyem, tartós	150-180

Keztyű és kötöttáru nagy választékban

HELIOS-nál
Főtér 7 szám.

Gyermekek ápolásánál nélkülözhetetlen a **MACK-féle KAISER-BORAX**

Egy berlini szállodában meggyilkoltak egy asszonyt. Berlinből jelentik: A Voaliss utca egyik szállodájában borzalmas gyilkosságot fedeztek föl. Az éjjeli órákban egy fiatal pár vett ki szobát a szállodában, akik már több este fordultak ott meg. A férfi nem akarta a vendégkönyvbe nevéit beírni, azonban megállapították, hogy Hainisch Miksa autólakattal azonos. A férfi hajnalban hagyta el a szállodát és arra kérte a portást, hogy a nőne keltsék föl, mert tizenegyig akar aludni. Délután 5 órakor feltörték a szobát és a vánkösök közt meggyilkolva találták az asszonyt. Éjjeli szekrényén egy megkezdett csokoládétáblát találtak. A feltűnően csinos 25-30 éves nő koponyáját egy súlyos tárggyal zuzta össze a gyilkos.

Orvosi hír. Dr. Knöptler Bernát nőgyógyász-szüléssz szakorvos két éves külföldi továbbképzését befejezte és nőgyógyászati-szülésszeti rendelését Kolozsváron megkezdte. Rendel délután 3-5 óra között Sr. Rag. Ferd., v. Wesselényi Miklós utca 22 szám alatt. (Lakás: Főtér 7.)

A cionisták győzelme a berlini hitközségi választásokon. Berlinből jelentik: A zsidó hitközségben tegnap zajlottak le a választások. A liberálisok 23.252 szavazattal 10 helyet kaptak az előjáróságban, a zsidó néppárt (cionisták) 16.370 szavazattal nyolc helyet (eddig öt helyük volt), a vallási középpárt 5539 szavazattal két helyet, az ortodoxok 2901 szavazattal egy helyet (eddig négy helyük volt), a Poale Cionisták 2141 szavazatot kaptak. A többi munkásfrakciók 239 szavazatot és így mandátum nélkül maradtak. A megválasztott cionisták a következők: dr. Alfred Klee ügyvéd és közjegyző, dr. Henrich Loewe tanár, Hans Goslar kormányfőtanácsos, Markus Hornstein, dr. Artur Rau, Gustav Löffler. Lina Wagner-Zauber és dr. Ábrahám Löb közjegyző. A választások eredménye a berlini zsidó hitközségben a többségi viszonyok jelentős eltolódását jelenti. Hetven év óta először történik meg, hogy a liberálisok már nem rendelkeznek a majoritás fölött a hitközségben. A tíz újonnan választott liberális képviselővel szemben tizenegy ellenzéki képviselő áll. Az új hitközségi képviselőtestület három hét múlva ül össze.

A Zsidó humor legszebb gyögyeit gyűjtötte össze Csillag Máté „Zsidó Anekdoták Kiadásához“ című könyvében, 223 oldal, 200 lej. Szállítja az Uj Kelet könyvosztálya.

Utazik Palesztinába? Nem indulhat el a legújabb Palesztina-Egyiptom Utmutató (Badecker) nélkül, amely minden lépését megkönnyíti. Ára vászonkötésben, térképpel 200 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályánál.

Lábizzadásellen Podol

Ruhája molymentessé válik, ha Czinknél festtet, tisztított.

KÖZGAZDASÁG

Lezajlott a nagyiparosok bukaresti közgyűlése

Határozati javaslatokat terjesztenek a kormányhoz a belföldi ipar védelme érdekében

(Bucuresti Bukarest, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden beszámoltunk már azokról a gazdasági kérdésekről, amelyeket a Nagyiparosok és Munkaadók bukaresti Szövetségének (UGIR) közgyűlésén vettek tárgyalás alá. A közgyűlést követő konferenciát délután 3 órakor nyitotta meg Penescu Kertsch szövetségi alelnök. Elsőnek a vámkérdést vették tárgyalás alá, amelyhez többen szólottak hozzá, majd a következő határozati javaslatot fogadták el:

"A vámkérdésekkel kapcsolatban a Nagyiparosok és Munkaadók Szövetségének közgyűlése azonnal a kérésrel fordul a kormányhoz, hogy sürgősen léptesse életbe azokat a rendszabályokat, amelyek feltétlenül szükségesek arra, hogy a nemzeti ipar ténylegesen támogatva legyen".

Az adóügyben az alábbi határozati javaslatot fogadták el:

"Sürgősen módosítani kell az adótörvényt, úgy annak alkalmazásában, mint alapelveiben. Különösen fontosnak tartja a Szövetség megszüntetni a községeknek és vérmegyéknek azt a jogát, hogy törvényellenes és legtöbbször a belügyminiszter által sem jóváhagyott adókat szedhessenek".

A vasúti szállítások ügyében a következő kérelemmel fordul a közgyűlés a kormányhoz:

"A közgyűlés kéri a kormányt, hogy sürgősen léptesse életbe az új szállítási tarifát, az iparpártolási törvényben biztosított kedvezmények figyelembevételével, a fontos anyagok és gyári termékek részére. A 30 százalékos exporttarifát pedig helyettesítse mérsékeltlen felemelt direkt tarifákkal. Kéri továbbá a kormányt, hogy szakemberek és az érdekeltek bevonásával sürgősen tárgyalta meg mind azokat a vasúti kérdéseket, amelyek akadályozzák a szállítást és a vasúti szolgálat teljes normalizálását".

A kereskedelem szabadsága érdekében a következőket kéri:

"A kormány fogantassa az összes szükséges intézkedéseket arra, hogy az ipar természetes fejlődésében ne gátoltsák a vámintézkedések által, akár exportszupratarifa formájában, vagy bármilyen olyan intézkedéssel, amely akadály lehet a nemzeti ipar fejlődésének".

A közgyűléssel kapcsolatos konferencia este hat órakor ért véget.

Visszaadják a Szamosvölgyi vasutat a részvényeseknek? Közöltük már, hogy még a liberális kormány, kivéve a Szamosvölgyi és Arad-Csanádi vasutakat az összes erdélyi és bánáti magánvasutakat megvásárolta a tulajdonosoktól. Az Averescu-kormány május 28-ikára hívta meg a Szamosvölgyi vasutak részvényeseit a kormányváltás következtében megszűnt tárgyalások újrafelvételére. A részvényesek között most az a hír terjedt el, hogy a kormány az a tervvel foglalkozik, hogy a vasutat, amely eddig a CFR kezelésében állott, visszazadja a tulajdonosoknak, miután a Szamosvölgyi vasut ma rossz üzlet az államkincstárnak. A végtelenségig fokozott üzemi és személyzetszaporítási költségek súlyos teherterheltek, az adminisztráció központi intézkedése nehézkes, úgy, hogy a ráfizetés bizonyos. A hirt természetesen fenntartással közöljük, mert nem valószínű, hogy ezt a fontos vasúti vonalat az állam kiadná kezétől, még akkor sem, ha ráfizetéssel jár annak üzemi fenntartás.

A csehszlovák-magyar külkereskedelmi mérége. A román külkereskedelmi szempontjából sem érdektelen az alábbi statisztika, amely a csehszlovák-magyar külkereskedelmi adatait tünteti fel. Csehszlovákiával tudvalegleg mi is erős külkereskedelmi viszonyban állunk, főleg gabona, állat és nyersanyagot szállítunk, míg Csehszlovákia textilterméket, vasat, cukrot stb. exportál ide. Csehszlovákia kereskedelmi mérlege Magyarországgal szemben úgy alakult, hogy a Magyarországba való behozatal állandóan növekszik, az odaváló kivitel azonban hanyatlak. A mérleg aktívuma évről-évre kisebb lesz, Csehszlovákia 1921-ben importált Magyarországból 7.7 millió háboru előtti dollárértékben, kivitt Magyarországra, 25.8 millióért, a többkivitel 18.1 millió háboru előtti dollárt tett ki; 1922-ben a behozatal 11.00 millió, kivitel 25.6 millió, többkivitel 14.6 millió; 1923-ban 7.00 millió, 14.00 millió, többkivitel 7.00 millió; 1924-ben 17.3 millió, 22.4 millió, többkivitel 5.1 millió, 1925-ben 20.8 millió, 21.8 millió, többkivitel 1.0 millió arany dollár. Ez a tendencia mutatkozik 1926-ban is és az első két hónap aktívuma, amely tavaly 66 millió csehsz. korona volt, az idén csak 37 millió csehsz. korona. Csehszlovákia jelenleg kereskedelmi szerződési tárgyalásokat folytat Magyarországgal. Az idézett számokból kitűnik, hogy mindkét állam érdekét egyenlően kell értékelni a tárgyalásoknál, mert a kivitel és behozatal majdnem egyenlőben tartják a mérleget. A Magyarországból jövő behozatalnak majdnem a fele gabonából és lisztből áll. A f. év februárjában 14 millió csehsz. koronáért importál Csehszlovákia búzalisztet és Amerika után Magyarország volt a legnagyobb szállítója ebben a cikkben. A második legnagyobb magyar importőrök a disznósőr és szalonna, a harmadik helyen a marha áll.

Ömlesztett áruk szállítása a vasúton. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága arról szerzett tudomást, hogy ömlesztett (szek, tartály nélküli) árukat: gabonát, gyümölcsöt, olyan vagonokban is szállítanak, amelyeknek nincsenek elzárható ajtóik és ilyenkor deszkákkal szegezik le a kocsi nyitott helyeit, nehogy a gabona, gyümölcs kifolyjon. Ezeket a deszkákat a vagon külső részéhez szegezik és ezzel a vasúti kocsit rongálják. A vezérigazgatóság éppen ezért meghagyta az összes állomásfőnököknek, hogy ömlesztett árukat csak akkor engedjenek ilyen vagonokba rakni, ha a feladó gondoskodik megfelelő ajtószervezetről, amelyet belülről illesztenek a kocsiakra. Ezeket az ajtókat meg kell jelölni a fuvarlevélben és a kísérő iratokban és külföldre irányuló szállítmányoknál vissza kell juttatni a feladónak.

Felülvizsgálják Kolozsvár ipari telepét. A kolozsvári I. foku iparhatóság vezetője, Varga Viktor tanácsos elhatározta, hogy júliusban felülvizsgálja az összes kolozsvári iparvállalatokat, hogy betartsák-e azon előírásokat, amelyekre az ipartelep engedély kiadásánál kötelezték őket. Azokat a vállalatokat, amelyek az előírásokat nem tartották be, első ízben magas bírsággal sújtják, visszaszárs esetén pedig beszüntetik tevékenységüket. A I. foku iparhatóság technikai szakértője a felülvizsgálathoz Hosszú Sándor mérnök, kolozsvári iparfelügyelő lesz.

A részletfizetési üzletek szabályozása. Az utóbbi időben nálunk is élénk megbeszélés tárgyát képezi a részletfizetési üzletek kérdése. A Sfatul Negustorero bukaresti központja ugyanis akciót indított a — szerinte — elfajult részletfizetési üzletek megrendszabályozására. A Sfatul akcióját a legjobb helyen nem fogadták szimpátiával, mert nálunk az ilyen természetű üzletekre nemcsak hogy szükség van, hanem egyenesen nélkülözhetetlenek. Prágai jelentés szerint a csehszlovák kormány most foglalkozik ezzel a kérdéssel. Csehszlovákiában a részletfizetési üzletekre vonatkozólag eddig csak az 1895. évi osztrák törvény tartalmaz bizonyos rendelkezéseket, de az is inkább a fogyasztó, mint a kereskedő érdekeit védte.

Zsoldos tanintőzők. Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintőzője. Teljes anyagi felelősség melletti készítő előkészítő iskolai magánvizsgákra, ösztöndíjra vidéki tanulókat is. Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

szonyban állunk, főleg gabona, állat és nyersanyagot szállítunk, míg Csehszlovákia textilterméket, vasat, cukrot stb. exportál ide. Csehszlovákia kereskedelmi mérlege Magyarországgal szemben úgy alakult, hogy a Magyarországba való behozatal állandóan növekszik, az odaváló kivitel azonban hanyatlak. A mérleg aktívuma évről-évre kisebb lesz, Csehszlovákia 1921-ben importált Magyarországból 7.7 millió háboru előtti dollárértékben, kivitt Magyarországra, 25.8 millióért, a többkivitel 18.1 millió háboru előtti dollárt tett ki; 1922-ben a behozatal 11.00 millió, kivitel 25.6 millió, többkivitel 14.6 millió; 1923-ban 7.00 millió, 14.00 millió, többkivitel 7.00 millió; 1924-ben 17.3 millió, 22.4 millió, többkivitel 5.1 millió, 1925-ben 20.8 millió, 21.8 millió, többkivitel 1.0 millió arany dollár. Ez a tendencia mutatkozik 1926-ban is és az első két hónap aktívuma, amely tavaly 66 millió csehsz. korona volt, az idén csak 37 millió csehsz. korona. Csehszlovákia jelenleg kereskedelmi szerződési tárgyalásokat folytat Magyarországgal. Az idézett számokból kitűnik, hogy mindkét állam érdekét egyenlően kell értékelni a tárgyalásoknál, mert a kivitel és behozatal majdnem egyenlőben tartják a mérleget. A Magyarországból jövő behozatalnak majdnem a fele gabonából és lisztből áll. A f. év februárjában 14 millió csehsz. koronáért importál Csehszlovákia búzalisztet és Amerika után Magyarország volt a legnagyobb szállítója ebben a cikkben. A második legnagyobb magyar importőrök a disznósőr és szalonna, a harmadik helyen a marha áll.

Ömlesztett áruk szállítása a vasúton. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága arról szerzett tudomást, hogy ömlesztett (szek, tartály nélküli) árukat: gabonát, gyümölcsöt, olyan vagonokban is szállítanak, amelyeknek nincsenek elzárható ajtóik és ilyenkor deszkákkal szegezik le a kocsi nyitott helyeit, nehogy a gabona, gyümölcs kifolyjon. Ezeket a deszkákat a vagon külső részéhez szegezik és ezzel a vasúti kocsit rongálják. A vezérigazgatóság éppen ezért meghagyta az összes állomásfőnököknek, hogy ömlesztett árukat csak akkor engedjenek ilyen vagonokba rakni, ha a feladó gondoskodik megfelelő ajtószervezetről, amelyet belülről illesztenek a kocsiakra. Ezeket az ajtókat meg kell jelölni a fuvarlevélben és a kísérő iratokban és külföldre irányuló szállítmányoknál vissza kell juttatni a feladónak.

Felülvizsgálják Kolozsvár ipari telepét. A kolozsvári I. foku iparhatóság vezetője, Varga Viktor tanácsos elhatározta, hogy júliusban felülvizsgálja az összes kolozsvári iparvállalatokat, hogy betartsák-e azon előírásokat, amelyekre az ipartelep engedély kiadásánál kötelezték őket. Azokat a vállalatokat, amelyek az előírásokat nem tartották be, első ízben magas bírsággal sújtják, visszaszárs esetén pedig beszüntetik tevékenységüket. A I. foku iparhatóság technikai szakértője a felülvizsgálathoz Hosszú Sándor mérnök, kolozsvári iparfelügyelő lesz.

A részletfizetési üzletek szabályozása. Az utóbbi időben nálunk is élénk megbeszélés tárgyát képezi a részletfizetési üzletek kérdése. A Sfatul Negustorero bukaresti központja ugyanis akciót indított a — szerinte — elfajult részletfizetési üzletek megrendszabályozására. A Sfatul akcióját a legjobb helyen nem fogadták szimpátiával, mert nálunk az ilyen természetű üzletekre nemcsak hogy szükség van, hanem egyenesen nélkülözhetetlenek. Prágai jelentés szerint a csehszlovák kormány most foglalkozik ezzel a kérdéssel. Csehszlovákiában a részletfizetési üzletekre vonatkozólag eddig csak az 1895. évi osztrák törvény tartalmaz bizonyos rendelkezéseket, de az is inkább a fogyasztó, mint a kereskedő érdekeit védte.

Kereskedők figyelmébe. Batorszövek, szőnyegek, ágygarni-rák, hencsertakarók, gyári árban. Baok Bernátnál, Oradea-Mare. Piața Regina Maria 1. sz. szerezneők be. Telefon 9-55.

Csuz, reuma, köszvény és veséj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár-Nagybányai vonal). Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és őr ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta térs és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: bizusai fürdőigazgatóság. Posta: Ileanda-Mare.

Select-mozgó
Mától kezdve a csodagyermek
Jackie Coogan
legújabb filmje
Robinson Crusoe. 7 felvonás

Uranla-mozgó
Mától kezdve
SAMSON
(Luciano Albertini). **Mister Radio**
Rendkívül szenzációs kalandor film, 8 felvonás

Apollo-mozgó
Ma vasárnap
A kísérteties lovag
Nagy cow-boy dráma, 6 felvonásban.
Tom Mix a főszerepben.
Holnap, hétfőn
Házasságok az égen kötetnek
Vígjáték, 5 felvonásban

S. O. S.

Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás
Budapest,
1926 május 26 - aug. 3 ig.

A drezdai Hygiene-Muzeum „Der Mensch“ világhírű anyagának a budapesti rendőrség tüneményi muzeuma érdekes gyűjteményének részvételével és az egészségügy érdeklődő méretű tudományának a közönség előtt csak hírből ismeri gyűjteményeivel. — A kiállítás területén megszerült vendéglő, kávéház, szórakozópark, táncpavillon reggeltől késő éjszakáig áll a közönség rendelkezésére.

Feláru utazás
Budapestre, a visszautazásnál bármely határalomásig lehet féljeggyel utazni.

Magyar vízum 50 L.
(1 aranykorona)

Olcsó lakás és ellátás előkelő szállodákban.

A kedvezményes és a kiállítás megtekintésére jogosító igazolványok a kiállítás romániai főmegbízottjánál a **Hivatalos Monst-jegyirodában, Oradea** — és a minden romániai városban levő képviselőknél.

Utiköltsége megtérül az árdifferencián, ha **kárpitos anyag** szükségleteit **Baok Bernátnál Oradea-M.** Piața Regina Maria 1 sz. atáit szerzi be. **Telefon 9-55**

„Köz” Kőrösi Jenő te fogását

Konkrét esetről kifejezetten a kormányhoz fordulnak azok ellen az ismeretlenül olyan elvételre áru, akikre teletöltésüknek nem kormány most foglalt tanulmány alá vette lyek Nyugat Európában vényben vannak és kereskedés hatalmas

A lej 28.10.1926
11 70 Budapest
gában 12.80.

Kolozsvár. A megosztása után rezdki ki a devizapiac. rezerváltaságából ügyrült a piacra. A hivkezők:
Bécs 38.50—38.70,
2.56—2.63, Páris 8
53.20, Newyork 270.0
1825, Milánó 10.70—1
Zürich. Zárlat: E
207.80, Newyork 516.7
1695, Milánó 1990.0
pest 72.20, Belgrád 91
193.75, Varsó —, B
Bukarest. Deviz
64.50, London 1320
10.75, Zürich 52.70.
Brüsszel — Budapest

Bukarest. Valuták
márka 64.00, leva 1.8
sterling 1320, francia
52.00, olasz lire 10
4.60, dollár 271, leng
schilling 38.50, magyar
8.00, belga frank —

Gurát Béla
27. és Str. Dubalari
nyi M.-u és Timár-
veosebajosokkal tudat
badi orvosi recept sz
kenyeret, kétszersült
reket, mindennap
Mégis csak itt kaphat

Aranyat,
régí fogso-okat leg
Trans
Dental
Cluj, Strada

Kalmár Áru
Oluj, Str. Reg
Kizár
borszéki ásv
A legjobban felszerelt
cikkben. Feszték és
detail. Mindenkor a
Telefon Info

Hirdessen az

„Központi” szálló nyári kerthelyisége

Kellemes szórakozóhely. Kifünő villásreggeli és Luther sör. Estéknént Körösi Jenő teljes zenekarával hangversenyez. A m. t. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel **Szilágyi Gyula és Béla.**

Konkrét esztől kifolyólag kereskedelmi körök a kormányhoz fordultak, hogy védelmet szerezzenek azok ellen az ügynökök ellen, akik lelkiismeretlenül olyan embereknek adtak el részletfizetésre árut, akikről tudták, hogy fizetésüket nem tudnak eleget tenni. A kormány most foglalkozik ezzel az ügyvel és tanulmány alá vette azokat a törvényeket, melyek Nyugat-Európában és Amerikában már érvényben vannak és lehetővé tették a részletkereskedés hatalmas kifejlődését.

TÖZSDE

Május 22-én

A lej 25-ekben 190—193.50, Párisban 11.70, Budapesten 268, Bécsben 264.25, Prágában 12.80.

Kolozsvár. A maximális árfolyamok felfüggesztése után rendkívül élénk üzlet fejlődött ki a devizapiacra. A kínálat kielégített eddigi rezerváltásgábal úgy, hogy elegendő áru került a piacra. A hivatalos árfolyamok a következők:

Bécs 38.50—38.70, Prága 7.95—8.05, Budapest 2.56—2.63, Páris 8.60—8.80, Zürich 52.60—53.20, Newyork 270.00—275.00, London 1310—1325, Milánó 10.70—10.80

Zürich. Zárlat: Berlin 123.05, Amsterdam 207.80, Newyork 516.75, London 2513.20, Páris 1695, Milánó 1990.00, Prága 1531.70, Budapest 72.20, Belgrád 911.50, Bukarest 190.00—193.75, Varsó —, Bécs 73.—.

Bukarest. Devizák: Páris 9.10, Berlin 64.50, London 1320, Newyork 271.20, Milánó 10.75, Zürich 52.70, Bécs 38.50, Prága 8.08, Brüsszel —, Budapest 33.30

Bukarest. Valuták: Napoleon 1000, német márka 64.00, leva 1.85, török lira 128 font sterling 1320, francia frank 9.10, svájci frank 52.00, olasz lira 10.70, drachma 3.10, dinár 4.60, dollár 271, lengyel forint —, osztrák schilling 38.50, magyar korona 38.50, cseh korona 8.00, belga frank —, holland forint —.

Gurát Béla fehér és finom sütdője

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 27. és Str. Dubslarilor, sarok (v. Wesselényi M.-u és Timár-u. sarok) Cukorbeteg- és vesebajásokkal tudatom, hogy valódi karlsbadi orvosi recept szerint készítik grahamkenyeret, kétszersültet és más gyógykenyereteket, mindennap frissen kapható.

Mégis csak itt kapható a legjobb sntemény.

Aranyat, platínát,

régi fogásokat legmagasabb áron vesz **Transilvania**

Dental Depot

Cluj, Strada Jorga No 3.

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos **horszákli ásványvizlerakat.**

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszer anyagok és es-detaill. Mindenkor a legolcsóbb napi árak. **Telefon Interurban 4-25.**

Hirdessen az Uj Keletben

ADMSPORT

Ötvenen vesznek részt a Haggibbor ping-pong versenyén

Nagy érdeklődés mellett megkezdődtek a mérkőzések

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton este a Haggibbor otthonában megkezdődtek a klub által rendezett ping-pong verseny első mérkőzései. Amint már a nevezések első számából is megállapítható volt, az alig néhány hónapos multira visszatekintő szakosztály odaadó és lelkes munkája eredményeképpen a versenyen Kolozsvár minden számottevő asztali teniszjátékosa részt vesz, de elküldötte reprezentánsait Nagyvárad ping-pongcsoporiája is és mára jelezve van a temesvári versenyzők érkezése is.

A verseny résztvevőit ifjúsági, kezdő és szenior-csoportokra osztották fel. A legnagyobb érdeklődés természetesen a szenior-küzdelmeket kíséri, mert itt adnak találkozó egymásnak a legnagyobb klasszist képviselő játékosok. Amint az első meccsekből már megállapítható, a verseny rendkívül magas színvonalon mozog és egyike a legsikerültebbnek, amelyet Kolozsváron valaha is rendeztek. Három asztalon folytak a küzdelmek állandóan fokozódó érdeklődés mellett.

Bizonyos, hogy a verseny nagyban hozzájárul e rendkívül sok figyelmet, erős idegeket és mindenekelőtt kiváló kézügyességet igénylő sport propagálásához és bizonyos, hogy a verseny megrendezése által a Haggibbor ping-pong-szakosztálya kiváló érdemeket szerzett a sport terjesztése és népszerűsítése körül. Elsősorban dr. Löbl Adolf, Herskó Béla, a Mautner-fivérek, Friedmann Mátyas és Schwartz Zoltán neveit kell felemlítenünk, akik legnagyobb részben járultak hozzá a verseny sikeres rendezéséhez. Az előnapki küzdelmek szenzációja az, hogy a Haggibbor izmos játékosgárdájának versenyzői nagy fölényrel győzték le nagyváradai ellenfeleiket. Az eredményeket alább adjuk.

Szenior-verseny. Mautner II. (Haggibbor) Adorján (Törökvs Nagyvárad) 30:20, 30:18. Hermann I. (H) — Baumann (Törökvs Nagyvárad) 30:15, 30:20. Goldstein (H.) — Schwartz (H.) 25:30, 32:30, 30:22. Ifjúsági verseny. Hermann II. (H.) — Salavetz (Sómérosapat) 30:21, 30:21. Stein (H.) — Mezei (Tennis Klub) 30:21, 16:30, 30:25. Rosenberg (H.) — Bermann (H.) 30:14, 30:15. Kezdők versenye. dr. Löbl (H.) — Neumann (H.) 30:15, 30:24. Goldstein II. (H.) — Friedmann (TC) 30:23, 21:30, 30:21. Gidály (H.) — Roth (H.) 30:24, 30:24

A verseny résztvevőinek névsora a következő: Szenior. Adorján Péter, Baumann István (Törökvs Nagyvárad), Lupsa János (KAC), Kalmár Ferenc, Köszegi Béla (TC), Mautner Ödön, Mautner Pál, Hermann Dezró, Schwartz Zoltán és Goldstein I. (Haggibbor). Ifjúsági versenyzők: Salavetz József (Sómérosapat), Mezei István, Körmendi Béla (TC), Hermann Lajos, Bermann Antal, Stein Béla, Bermann Jenő, Bermann Abi és Rosenberg Imre (Haggibbor). Kezdők: Kuntz István (KAC), László Ferenc, Rápolthy István, Tompa Sándor, Boer Sándor, Friedmann Márton (TC), Goldstein Dávid, Weinberger, Harnik, Róth Imre, dr. Löbl Adolf, Neumann Ernő (Haggibbor) és Körmendi I. (TC).

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műipari festővállalattól, Cluj, Str. I. Rațiu [vult Kötő-u]. Készít a leggyorsabbtól a legbiztosabb festő munkákat.

Cimfestő, szobafestő, zománcofnyező, mázólo és épületfestési munkákat. Fertőtlenítés és feregirtás jótállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

SZI MŰVESZET

GYAR SZÍNHÁZ

Páchy Erzsé vendégszereplései. A legkiválóbb magyar opera trinidadna vendégszereplésnek a jövő hét szenzáció. Páchy legkiválóbb négy szerepét játézza el Kolozsváron, ahol még sohasem vendégszerepelt. Nemesak ragyogó szép égevel, de ódiátos hangjával és játékvál ragadta mindig magával a közönséget. Legtöbbnyesebb szerepében a Szép Helenában lép fel először, melyet több, mint 200 szor játszott Budapesten.

Vasárnap d. u. f. l. 8-kor: Grant kapitány gyermekei (Gyermekelőadás, igen olcsó helyárakkal. Sorozat 401).
Vasárnap d. u. f. l. 6-kor: A csi nő (Leszállított helyárak. Poor Lilivel. Sorozat 402).
Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Csókos asszony (Béletszám. Sorozat 403).
Hétfő n. fél 6-kor: Három a kislány (Neményi és Leszállóval. Leszállított helyárakkal. Sorozat-szám 404).
Hétfő este háromnegyed 9-kor: Csókos asszony (Sorozat-szám 405).
Kedd: Csókos asszony (Sorozat 406).
Szerda: Szép Helena (Páchy Erzsé vendégszereplésével. Mérsékelt en emelt helyárak. Premier-béret 61. Sorozat 407)

Hölgyeim! Vételkötelezettség nélkül nézzék meg **IDEAL** nőikalap tizlet ujdonságait. Selyem, szalag és szalma-alapok még soha nem létezett olcsó árért. Átalakításokat és formálásokat 48 óra alatt készíttünk gyári árban. **Cluj, Calea Regala Ferdinand 8.**

Hölgyek és masamódok! Mindenki előtt elismert, legolcsóbb bevárálási forrás Romániában **K. Szabó Rózsika kalapgyára** ahol a legmodernebb és izlées szalmakalapok készíttnek. Eredeti béssi modellekből újabb szalitmány érkezett. Szalmaformások 24 óra alatt végezttnek. További szives pártfogásukat kéri tisztelettel **K. SZABÓ RÓZSIKA** Cluj, Str. Reg. Ferdinand 14. Brassó, Kapu-utca 40. Gyár: Kapu-utca 6. sz.

Eggenberger építési vállalat, **Brasov,** **Weisz Mihály-u. No 15.** Telefon 7-37. Gyárkémény építés, gőzkazán be-falazás, gépek alapozása, mindenféle betonmunkák kivitele, kementék, gyártelepek részére, saját szerkezetű szab. füsteméztők építése. Magas építés.

APRÓHIRDETESEK

egyszeri: kb. ésmél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Egyetemi végzettség el bíró, európai műveltségű kitűnő megjelenésű, jól szituált fiatal ember benő-sülne ipari üzembe, vagy nagyobb kereskedelmi vállalkozásba. Csakis komoly intelligenciájú leányok jöhetnek számításba köztük önéletrajzok és okmányok. Levéleket "Új díszkré" jellegre a kiadóhivatal továbbítja.

Eladó telek. 1 szoba, konyha, éléskamra épülő felben. — A telek 65 m. hosszú, 13 széles, — ára 60,000 lej. Cal. Victoriai 39, térfejtőjelel

BUNWALD

Str. Vlașuța (völgy) helyén. 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tükörgyár. Táblatüveg raktár és üvegcsiszoló vállalat. Hibás tükörök újraforgalmazása. 1927

Kiadó

két szoba konyha, két üzleti helyiség, forgalmas helyen, külön telken lelépés nélkül. (Cim a kiadóban. 1129

Eladó 2 családi házból, udvar, kert, istálló és melléképületekkel álló telek olcsón — Keres, Gherla, Str. Crisan 36. 1 57

Üvegcsiszolás!

Butor- és fali tükörök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovális barok. Finn-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivégve. Autóüveg.

Tükörjavítás.

Üveg része foglaltatva művezi kivitelben. Tükör és tükörüveg-raktár. Helyített üveg.

VENUS üvegcsiszoló és tükörgyár, Friedrich & Co. közkereseti társaság, Sibiu. Schneidergasse No 4. Kolóns kiszolgálás. Előnyös szállítás.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Szját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsó-fehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Árnaktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Olcsó cipőárusítás!

Raktárunk levő cipőinket tisztelettel-kérés miatt, minden elfogadható árban elárusítjuk. Mindenkinnek saját érdeke ezen kedvező alkalmat kihasználni.

FRAJTI GONDA magazin de ghete, Calos Reg. Ferdinand 25. - Főpostával szomban.

Zsidó ének és zene-művek.

20 % felár.

- Engel: 50 smir th P'ladim (kíséret nélkül) zongorakísérettel I. füzet, 6 ének — 75
- Ebből egyes dalok: Moide anih, Eljahu hanavi, L'pol ra'am, Bad scha l'mosche, Likraih shabath B'mozaj shabath — egyenkint 97
- Engel: 5 Schirej am (5 népdal) — 50
- Ebből egyes dalok: Ani hadat, Schnis, Kij klap — — — — — 150
- Ah-wath rajah, H-n hu — — — — — 39
- Engel: Jaldej-ssadeh (Földkinder) 6 ének I. rész — — — — — 51
- Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba ch-wer és Zis'im, Schir-th geschem — — — — — 115
- Engel: Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal) — — — — — 39
- Ebből egyes dalok: Gamadim; Shira Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kajitz — — — — — 102
- Engel: Hymnon Iamschorer (Hymnus au den Dichter) — — — — — 48
- Ssaminski: El jiwne hagail (Négyszólamu — Ani hadat (Ja, arm bin ich) (Négyszólamu) — — — — — 58
- Kapl n: Numah ferach (Zongorakísérettel) — — — — — 48
- Engel: Kinderlieder II. füzet — — — — — 150
- Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewurth, Furiz, Maasch — — — — — 48
- Gladstein "Ruth, Boas" (Zongora ének) — — — — — 90
- Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. — — — — — 180
- Ebből egyes dalok: Imah Hatodi, Hozdam Mischenolad, S-h ruach rach, Oj nechomels, Och ach B-jamanu — — — — — 48
- Dalok Tschernichowski versekre: — — — — —
- Engel: Ourim jeschua Arez — — — — — 58
- Schoschanath Ploim — — — — — 58
- Wajhi Wajeschurua Melech — — — — — 78
- Alman Ajeich (Zongora, hegedű, ének) — — — — — 126
- Hachnisini (Zongorakísérettel) — — — — — 102

Zongora-darabok

- Engel: Jüd. Volkweisenkranz (2 és 4 kézre) — — — — — 190
- Öt zongoradarab — — — — — 150
- Ebből egyes darabok — — — — — 48
- Kopit: Freilachs — — — — — 58
- Milnee: Beim Rebben zu Melave-Malke — — — — — 102
- Rosowsky: Poem — — — — — 115
- Aisberg: Hebräische Rapsodie — — — — — 100
- Hatikwah — — — — — 36

Hegedű - zongora

- Rosowsky: An der Wiege — — — — — 102
- Engel: Freilachs (Tanz) — — — — — 63
- Zeitlin-Achron: Eli Zion — — — — — 63
- Lwow: Wolochl — — — — — 63
- Weinberg: Romanze — — — — — 126

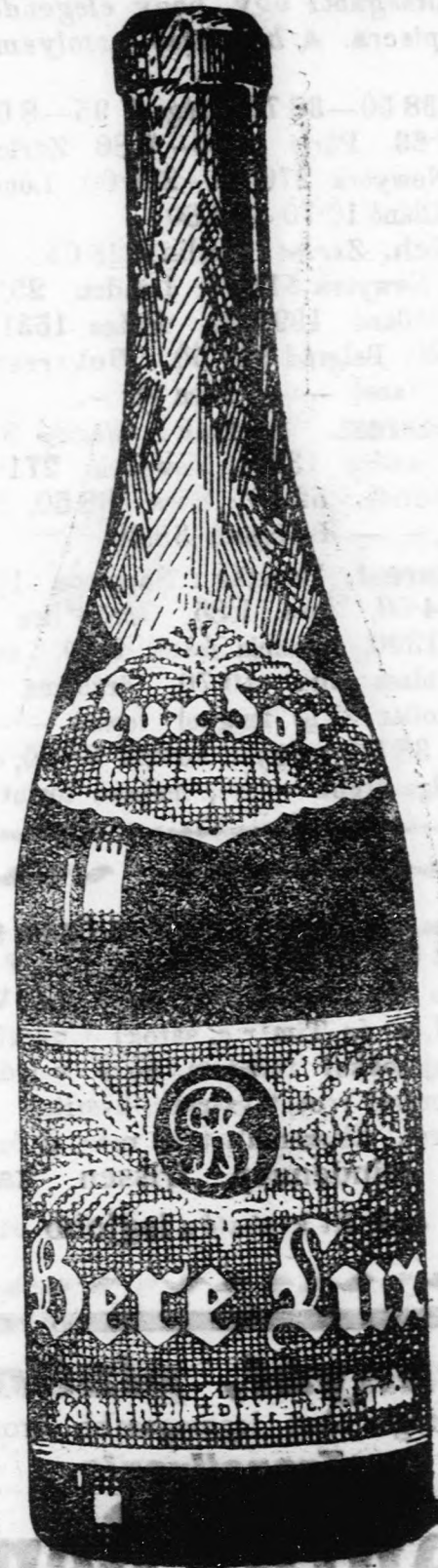
Üzletáthelyezés miatt

minden elfogadható áron eladó: antik bútorok, vitrinek, könyvszekrények stb. Márkás porcellánok, persa- és smyrna-szőnyegek.

Rosenberg I. régiségkereskedésben Cluj, Str. Memorandului (Unio-u.) 25.

LUX-SÖR

ismét kapható

Torda Sörgyár Rt. Turda

Szeplőkét,

májfoltokat, pattanásokat, mitesszereket és az arc bőr minden egyéb tisztáltsásgait garancia mellett eltünteti a "Le Miracle" új eljárásával készített hatékony krém. Egy tégely 80 lei. Hat tégely (aró és kóstiztató kura) 450 lei. Hat tégely (aró és kóstiztató kura) 450 lei. Hat tégely (aró és kóstiztató kura) 450 lei.

lei. Főraktár: "Reductor" Cluj, Str. Bog. Maria 32. Az egyedüli krém, amely messzszárazal eltünteti a ráncokat. Drága de jó. Raktár a régi királyság részére: Chemesana Str. Academiei 2, Bucuresti